

Ljudje te potrebujejo

1985 September

DUHOVNO ŽIVLJENJE

ZA MRTEVE NE BODI MRTEV! 1945-1985

El pecado frustra al hombre

Para comprender vivamente el misterio del pecado, no basta simplemente considerar su definición, sino que es necesario su serio examen a la luz de la conciencia y de la palabra de Dios, con la valiente disposición de reconocerlo en nosotros y de combatirlo con humildad y perseverancia.

Es cierto que la auténtica conciencia de cada individuo atestigua la importancia de las solas fuerzas para superar los impulsos a pecar. San Pablo, confesando que se encuentra en situación de muerte porque experimenta la adversidad de dos leyes en su interior, nos dice: "no hago el bien que quiero sino que obro el mal que no quiero" (Rom. 7, 19). Pero también es cierto que su conciencia le testimonia que Dios no lo abandona y que a quien se abre con humildad a su ayuda El lo salva. Esto nos lo enseña el mismo texto de la Escritura (Rom. 7, 25).

Conferencia Episcopal Argentina

Jezik

Svoj rodni jezik poznam že
od prvih dni,
ko sva skupaj brala Prešerna
nekje v onstranem hribovju,
v jasnih pomladnih vztrepetih;
Cankarja v letih iskanja in hrepenenja
in Balantiča v zadnji, vojni jeseni.
Že od takrat ga poznam
in potem,
ko sva skupaj delila samoto tolikih dni
v velikem mestu.
Tam sem molil v cerkvah le v svojem jeziku,
v tistem, ki ima nekaj Trubarjevega
in je včasih malo neokreten,
pa vedno smiseln,
iskren in poveden.
Kako ga spoštujem, kadar je tak!
In ker vem, da se ne bom več vrnil,
hočem, da me ta jezik spremlja
do konca,
da se ne bom nehal pogovarjati v njem,
pozdravljati
in se čuditi.

France Papež

Slovenski katoliški shodi - mejniki v naši zgodovini

Čez sedem let bo poteklo prvo stoletje, odkar je bil v Ljubljani prvi slovenski katoliški shod. Temu so sledili še štirje: drugi leta 1900, tretji leta 1906, četrti leta 1913, peti leta 1923. Po zgledu teh pa je bil leta 1952 prvi slovenski katoliški shod v Buenos Airesu.

Namen shodov je bil po zgledu Avstrije, Nemčije, Italije in Španije trojen: Prvič, da so si katoličani v luči katoliške vere pojasnili in razbistrili važna aktualna vprašanja, naj so verska, narodna, kulturna in socialna. Drugi namen je bil ta, da so si katoličani na takem shodu — mogočnem zborovanju — z združenimi močmi načrtali smernice in splošne načrte za delo v zasebnem in javnem življenju. Tretji namen pa je bil skupna manifestacija za poglobljeno življenje. Kar je misijon za versko in нравno življenje, to je katoliški shod za vse javno življenje. Kontrola preteklosti, poprava napak, preusmeritev, prerod in pobuda za novo življenje.

Zamisel katoliškega shoda v Sloveniji sta zlasti sprožila ljubljanski škof dr. Jakob Missia (1884—1898) in dr. Anton Mahnič, profesor bogoslovja v Gorci.

Prvi slovenski katoliški shod je bil 29., 30. in 31. avgusta 1892. Predsedoval mu je Franc Povše, poznejši predsednik Kranjske kmetijske družbe, deželni in državni poslanec. Obravnaval je zlasti načelno jasnost in društveno ter politično organizacijo slovenskega naroda.

Shod je tako začrtal katoliški program. Dal je „silno podlago“, s katero se je začelo mogočno slovensko katoliško gibanje.

Sadovi shoda so bili nepregledni. Nastale so številne izobraževalne organizacije, Marijine družbe, visokošolsko društvo „Danica“, Leonova družba, ki je družila znanstvene delavce, Slomškova zveza z listom Slovenski učitelj. Ljubljanski kanonik ter deželni in državni poslanec Karel Klun je v letu katoliškega shoda prenovil katoliško politično društvo. Škof Jeglič pa je leta 1905 odprl prvo slovensko gimnazijo z zavodom sv. Stanislava v št. Vidu nad Ljubljano.

Drugi slovenski katoliški shod je bil leta 1900. Vzbudil je zanimanje za socialna vprašanja. Tretji shod leta 1906 je protestiral proti razporoki. Pospešil je organizacijo izobraževalnih društev. Četrti shod, ki je bil leta 1913, je izpopolnil navodila prejšnjih shodov. Njegov vpliv je prekinila svetovna vojna, ki se je začela naslednje leto. Peti slovenski katoliški shod je bil v dneh od 25. do 28. avgusta leta 1923. Bavil se je z ustanovitvijo slovenskega šolstva, znanostjo in umetnostjo, s tiskom, s socialnim vprašanjem, s cerkvenopolitičnimi in narodnimi vprašanji, ki so nastala v Jugoslaviji.

Ob šestdesetletnici prvega shoda je bil v Buenos Airesu 1. slovenski katoliški shod v Argentini. Shodu je predsedoval France Kremžar, duša pa mu je bil prelat dr. Alojzij Odar. Študijski del shoda je bil razdeljen na razne odseke, tako na versko-nravnini odsek, odsek za misijone in zedinjenje, socialni odsek, odsek za izobraženstvo, odsek za ljudsko vzgojo in izobrazbo, mladinski, dekliški in fantovski odsek ter organizacijski odsek. Odsek je postavljaj temelje slovenskemu življenju v Argentini.

Uspehi slovenskih katoliških shodov so bili zelo različni. Najpomembnejši je bil vsekakor prvi. Vsi pa so bili mejniki, ki so jasno začrtali nove naloge.

Danes, po štiridesetih letih našega bivanja v velikem svetu, bi nam bil potreben nov slovenski katoliški shod v Argentini. Shod, ki naj bi pregledal naše stanje, osvetlil naše cilje in začrtal pota, da bomo tako lažje in uspešneje ostali zvesti Bogu in narodu.

Alojzij Starc

Vse je vihar razd'jal, narod pa zmeraj — stal,
gledal nad Triglavom neba obok (ilustr. Jože Beranek)

Slomšek in sveta brata

Slomšek je bil v svojem osebnem življenju, v duhovniškem in škofovskem poslanstvu do dna duše prežet z duhom sv. Cirila in Metoda. On nam je sv. brata na novo odkril; do kraja je razumel njuno delo; po duhu se jima je tako približal, da je ob njima odkril svoje poslanstvo in nadaljeval njuno delo.

V celovškem bogoslovju je že kot bogoslovec prvega letnika in pozneje kot spiritual vodil za svoje sošolce, pozneje pa za svoje gojence tečaj slovenskega jezika. V nastopnem govoru, na praznik Brezmadežne 1821, je razodel, da ga k temu ne vodi nacionalizem, marveč zgled solunskih bratov:

„Kakor jutranje sonce pride izza gore, razsvetli hribe, doline in vse stvarstvo, tako razsvetljujejo apostoli z oznanjevanjem evangelija zgodovino vsakega naroda. Naš narod je dolgo tičal v temi. Sveta brata Ciril in Metod sta z lučjo vere in evangelija, s slovanskim jezikom in bogoslužjem razsvetlila hišo slovenskega ljudstva...“ Te in podobne Slomškove misli razodevajo njegovo zgodnjo zakoreninjenost v duhu prvih slovanskih apostolov. Držal se je njunega pastoralno-pedagoškega načela: k slovenskemu verniku naj pride slovenski duhovnik z oznanjevanjem evangelija v domačem jeziku, da bo vera slovenskega človeka nekaj njegovega, domačega, ne pa nekaj tujega ali od drugod vsiljenega.

Kot kaplan je svoje delo nadaljeval v nedeljskih šolah. Leta 1837 je izdal molitvenik „Življenja srečen pot“, kjer je mladim predstavil delo in pomen sv. bratov in jih spodbujal, naj ljubijo svoj jezik in narod ter ostanejo zvesti veri svojih dedov.

Za dan svojega škofovskega posvečenja si je izbral god sv. Cirila in Metoda — 5. julij 1846. Od tega dne je bila v njem misel na sv. brata še bolj pričujoča in živa, z njo pa tudi misel na slovenskega človeka, na njegov jezik in njegovo poklicanost. Zato je pogosto ponavljal svoj znani rek: Sveta vera bodi vam luč, materin jezik pa ključ do zveličavne omike!

Kot škof je v Novicah objavil za učitelje in vzgojitelje posebno razpravo: „Bratje sv. Cirila in Metoda v naših šolah“ in jih spodbudil, naj v svojem poslanstvu posnemajo slovanska apostola.

Leta 1851 je uresničil svojo večletno željo. Ustanovil je posebno molitveno družbo — bratovščino sv. Cirila in Metoda za zedinjenje pravoslavnih kristjanov s katoliško Cerkvijo.

V jubilejnem letu Metodove smrti gledamo v duhu 1100-letno dediščino, ki sta jo sv. brata izročila slovanskim narodom. Naši predni-

ki so si jo izročali iz roda v rod kot baklo življenja. V tej zgodovinski verigi smo na vrsti mi, da to dediščino neokrnjeno ohranimo, jo obogatimo in v medsebojni edinosti naredimo nov člen verskega življenja, na katerega se bo vezala vsa prihodnost Cerkve med Slovenci. Pri tem nam naj pomaga svetniški škof Slomšek s svojo priprošnjo!

Franc Kramberger
mariborski škof

HVALA, SVETI METOD

Proslavljamo lik svetega Metoda,
nadškofa in apostola Slovanov,
pobudnika duhovnega preporoda
pradedov naših iz teme poganov.

Zavetnik sveti našega si roda,
si priprošnjik pri Bogu vseh zemljanov,
ki bratstvo ljubijo in jih svoboda
krščanstva druží v družbo vseh kristjanov.

Hvaležni vsi smo svetemu Metodu
za vero v Kristusa in milost božjo,
ki ju prinesel našemu je rodu.

Hvaležni smo mu, da z besedo svojo
zapeti moremo na čast Gospodu
in s Kristusom končati zemsko hojo.

Albert Miklavc

Okrožnica o sv. Cirilu in Metodu

Vatikanski tiskovni urad je 2. julija objavil novo papeževo okrožnico. Posvečena je delu, poslanstvu in duhovnemu sporočilu za današnji čas svetih bratov Cirila in Metoda, Obsega 54 strani, začenja se z latinskima besedama „Slavorum apostoli“ (Apostola Slovanov) in se tako tudi imenuje. Objavljena je bila ob 1100-letnici smrti sv. Metoda.

Iz okrožnice diha spravljev pastoralni ton, pa tudi odločnost zavzemati se trdno za uresničenje tistih pastoralnih smernic in duhovnega izročila, ki sta ga — južnoslovanskim narodom še posebej — zapustila slovanska apostola. Papež opozarja, da prispevek slovanskega vernega sveta in kulture „v Evropi in sedanjem svetu ne sme preminiti.“ Še posebej se zavzema za združeno Evropo, združeno v duhu in resnici. Upa, da bodo vzhodnoevropski narodi v prihodnosti lahko nemoteno izpovedovali in živeli svoje versko prepričanje. Njihove vernosti si nihče ne bi smel razlagati kot kakršnokoli nasprotovanje „blaginji njihove zemeljske domovine“.

Čeprav papež opozarja na svobodo vesti, človekovo dostojanstvo in pravico do svobodnega izpovedovanja verskega prepričanja v vzhodnoevropskih državah, ki jo morajo tamkajšnjim vernikom zagotoviti vlade, s tem ne napada družbenega sistema in oblasti v teh državah. Papež samo opozarja na osnovne

človekove pravice vernikov, ki so jim jih dolžne zagotoviti oblasti. Okrožnica ni pisana kot Navodilo o teologiji osvoboditve, kateremu je mogoče pripisati ostrejši ton, temveč v slogu vrhovnega pastirja katoliške Cerkve, ki se zaveda pomembnosti svoje vloge in dolžnosti braniti božje ljudstvo pred neumestnimi napadi in krivicami. Zadrževa samo to, da bi mogli verujoči svobodno izpovedovati versko prepričanje.

Ko govori o združenju Evropski, ima v mislih „staro celino“, na kateri bi bilo premoščeno sovraštvo med narodi, nezaupanje in ideološki spori in zapleti. Versko in družbeno zedinjena Evropa naj bi bila za ves svet vzor pravičnega in mirnega sožitja v medsebojnem spoštovanju in polni svobodi njenih prebivalcev. Kaj lepšega si moremo želeči!

Janez Pavel II. tudi omenja ekumensko razsežnost delovanja slovanskih apostolov kot tudi njun prispevek k prizadevanju za duhovno, neozemeljsko določeno edinstvo med Evropejci. Sveta brata sta s tem zavzemanjem daleč presegla čas in duhovne ter miselne okvire in tudi spone svoje dobe, kar govori o njuni duhovni veličini, človeški razgledanosti in širini in pravi evangeljski gorečnosti. Bila sta zares prava misijonarja med Slovani z dušo in srcem, čeprav po rodu Grka.

„Tudi danes ni nobene druge

poti, da premagamo napetosti, razpoke in nasprotja v Evropi in svetu ter se izognemo grozljivemu uničenju življenja in vrednot. Biti kristjan v sedanjem času pomeni biti graditelj skupnosti v Cerkvi in družbi. Za to pa so potrebni odprtost, medsebojno razumevanje, pripravljenost sodelovati z drugimi v močno razvejani izmenjavi kulturnih in verskih dobrin.“

Papež imenuje oba brata zaradi njunega zavzemanja za razumevanje med vzhodno in zahodno tradicijo „povezovalna člena“.

Človeške in temeljne verske vrednote so osnova najnovejše okrožnice „Slavorum apostoli“, to je že četrta za časa papeževanja Janeza Pavla II., je na tiskovni konferenci ob njenem izidu poudaril tudi Slovak med kurijskimi kardinali Jozef Tomko, prefekt kongregacije za evangelizacijo narodov.

Pri predstavitvi okrožnice je še posebej opozoril na njen misijonski značaj, saj Janez Pavel II. oba slovanska blagovestnika imenuje pripravljavca premišljene zasaditve

evangelija med slovanske narode. Čeprav sta izvirala iz drugačnega zgodovinskega, kulturnega in verskega okolja, nista poskušala Slovonom vsiliti grškega jezika in bizantinske kulture. Raje sta vsebinsko bogata besedila bizantinske liturgije prečila v staroslovanski jezik in uporabila slovanski črkopis. Po letih vnetega misijonarjenja med Slovani sta sama postala Slovana po srcu.

Okrožnica poleg misijonske zagnanosti Cirila in Metoda izlušči tudi njuno vlogo ohranjevalcev in tvorcev edinosti med Vzhodnimi in zahodnimi kristjani, je poudaril Tomko. Na družbeno-kulturnem področju sta bila soustanovitelja krščanske tradicije celotne Evrope in njene kulture edinosti in zaradi tega omenja, da lahko dosežemo edinost in skupnost le tako, če sledimo njunim stopinjam, je dejal kardinal.

Zares zavezujoče duhovno sporočilo velikih evangelizatorjev slovanskih narodov.

(Družina)

Blagovestnikom

Luč naša, bratje, od izhoda!
Od tam nam sonce nosi zlati dan;
omike žar spod jutrovega svoda
razširil do zapadnih se je strán;
in ljudstev svit, vir zemeljskega preporoda.
ni bil li tam ljudem z neba poslan?
Omike, vere luč nam od izhoda,
on dal nam tudi je Cirila in Metoda!

Nosili vere svit so nam i drugi,
na severu German, Roman na jugu;
a dedom davnim dar njihov
bolj kletev je rodil kot blagoslov.
S srcem tujim tuji učeni
učili dede v tujem so jeziki;
ta glas jim pač je bil na sluh,
a čul in umel ni ga duh.
Pač vrgli so malike z žrtvenikov,
iz src izruli niso jim malikov,
in, dasi krščen že, Slovan
ostal po duhu je — pogan:
bil uk je tuj, bil krst je — mrtev;
a dasi krst je mrtev bil,
od prednikov je terjal živo žrtev;
duh narodni in jezik je moril!
Tako krstili naš so rod,
smiluj, smiluj se mu, Gospod! —

In spet!

Čuj, bojni rog,
konj rezgetanje,
hrumenje silnih čet
in jekel žvenketanje —
oh, to je boja bog!
„O ne, s spremstvom množnih vrst
Slovanom nesemo le krst!“
In prišli so, krstili jih želeč,
v levici križ, a v desni meč!

In dede naše so krstili
sred dednih, širnih njih planjav;
a ko so krst zvršili,
naš dom je bil in tuji meč krvav —
a križ? Nanj dedov so prostost pribili!
Tako nas krstil rod je tuj,
Gospod, Gospod, oh pomiluj!

Vidva drugače,
Ciril in pa Metod!
Pustila mesto sta domače
o bregu sinjih morskih vod,
šla sta v Slovanov širno domovino,
preganjat z vere lučjo zmot temino.
Nosilj drugi s križem robstva so verige,
vidva — ljubezni svete vez —
v desnici križ, v levici knjige
navdihnjene z nebes.
Prinesla v glasih sta slovenskih,
v izvornih znamenjih pismenskih
pradedom pismo od Boga —
oj to jim šlo je do srca!
Pač srcu le domačj glas
mehkó se in sladkó prillega,
on srcu pravi vé izraz
in spet mogočno k srcu sega —
domači glas le nosi spas!
Kako pradedje so veseli
v domačih glasih uk sprejeli!
Ko čuli božja so veličja,
možem celo solzé svetlé
gostó kapljale so z obličja —
oj rajske radosti solze!
Kot hrasti vsled sekir udarjev
maliki na glasove te
grmé so padali z oltarjev,
ležalj strti v prahi so,
iz src bežali plahi so.
in src in pa svetišč oltar
zavzel vesoljstva je vladar.
Kako so dedje ga častili,
kako hvalili in slavili!
Slovani pismo iz neba,

V domačih glasih zdaj so brali
v domačih glasih pošiljali
so prošnje srčne do Boga.
Domače pesmi iz svetišča
odmevale so do zvezdišča,
njih glas je k Večnemu letél
in čul ga Bog je in — umel!
V domačih glasih vse molitve,
v domačih glasih njih daritve,
v domačih glasih vsak obred,
in srečen bil je zdaj naš ded!

Ne mrtvi krst, ne krst krvavi,
ta krst je bil edino pravi!
Bil krst duhá je, krst življenja,
krst prenovljenja, prerojenja,
omiko z vero vred noseč,
z obema narodnost družoč!

Oj hvala vama iz srca,
solunska sveta brata dva,
ki delo to sta izvršila,
ki dede sta tako krstila,
ki jezik naš branila sta,
naš jezik posvetila sta!
Oj hvala vama iz srca,
solunska sveta brata dva!

Povod za pesem ni bilo samo dejstvo, da se je že od 1863 v raznih oblikah ponavljalo češčenje slovanskih apostolov, zlasti ob začetku osemdesetih let in ob tisočletnici. Metodove smrti 1885 (to leto je tudi Gregorčič potoval na Češko, hoteč obiskati Metodov grob na Velehradu), ampak predvsem nenaklonjenost cerkvenih oblasti do slovanskega bogoslužja. Gregorčič je v svoji narodni vnemi postavil pomen slovanskega bogoslužja kot najvišji vzor narodnega in verskega preporoda (France Koblar).

Jaz mislim ostati Slovenec

Kolikor jaz mislim ostati Slovenec, mislim ostati Slovenec, ne glede na to, da se ves svet pogrezne. To ni stvar neke izbire, kj bi na primer meni prijala, ki bi koristila moji karieri, ki bi mi takorekoč olajšala moj vsakdan. To je neka kozmična danost, kot sem bil rojen kot moški in ne kot ženska. Jaz se zaradi tega ne bom kregal z usodo, da me je naredila moškega, ne bom se kregal z usodo, da me je naredila Slovenca. To je absolutno izven vsake debate, moja pripadnost slovenstvu je absolutno brez vsake debate. Tukaj nima opravka nič, ne Ljubljana, ne depozit, ne Cerkev ne nič. Ta moja zvestoba narodu je še pred zvestobo Cerkvi, ker smo tu na ravni narave, na ravni zgodovine in geografije. In mene je zelo pretreslo, ko sem pred časom slišal, da prihaja pri nekaterih naših mladih do identitetnih problemov, problemov njihove slovenske identitete. Za mene so to popolnoma irealni problemi, irealna vprašanja, bolestna vprašanja sama na sebi. Zvestoba slovenstvu se tukaj postavlja izven vsakega debatiranja, ne glede na to, koliko nas je, kam gremo itd.

Rad bi poudaril, da zvestoba narodu ni stvar politike, ne stvar ekonomije, niti stvar sociologije, temveč je predvsem moralno vprašanje. To je vprašanje vrednote. Ti se odločiš za slovenstvo, zakaj? Ker čutiš, da je to dolžnost zvestobe do neke danosti, ki te presega, ki je nisi sam izbral. To je stvar neke moralne opredelitve. In jasno, opredeliti se za moralne vrednote, in ena od teh je narodnost, je navadno vedno proti toku kategorij našega sveta, ki je, kot veste, svet materije, svet neposredne koristi, svet hlantanja za najbližjim užitkom...

Moralno vprašanje je torej prvo od vseh vprašanj. Na tem sloni tudi zvestoba narodnemu izročilu in ker je moralno vprašanje zelo tesno povezano z religioznim vprašanjem, bi rekel, da ta moralna zavest avtomatično pripelje k religiozni zavesti. Zato, kdor bi danes načrtno rušil temelje religioznosti slovenskega naroda, bi direktno napravil atentat na samo slovensko bit. Rušiti danes religijo na kateri koli način, na kateri koli ravni, pomeni dejansko rušiti naš narodni obstoj. Prav tako tudi obratno, mislim, da je danes zvestoba neki religiji dejansko zvestoba vrednoti, in med vsemi vrednotami prvi naravni vrednoti, to je zvestoba lastnemu narodu, na katerega jaz ne bi bil tako navezan, ko bi bil sin 50 ali 100 milijonskega naroda. Toda glede na to, da sem sin poldrugmilijonskega naroda, sin manjšine, potem se mi zdi ta zvestoba absolutni imperativ, prav zato ker je zvestoba proti konformizmu, proti toku tega sveta, ker je poudarek osebnosti proti masi, ker je v bistvu poudarek slovenskega ponosa.

Aloj Rebula

Zadnji dnevi na Vetrinjskem polju

(Odlomki iz dnevnika.)

5. junij 1945.

Na novicah bogat dan. Navsezgodaj se je po taborišču raznesla novica, da so Titovi partizani z ljubeljske strani vdrli na Koroško in streljali na angleške obmejne straže in da angleški tankovski odredi odhajajo čez Dravo proti Ljubelju. Ponoči smo res slišali ropotanje tankov ter avtomobilov, ki je bilo tako močno, da je zbudilo vse taborišče, tudi nas, ki spimo v tovarni pod hribom, odmaknjeni daleč od ceste. Novice o napadu partizanov razširjajo vojaki tukajšnje posadke.

Dekan Škerbec nam je povedal, da je 28. maja 1945 prišel iz Rima odposlanec dr. Kreka dr. Prešeren, ki je po njegovem naročilu povedal, kakšen je naš sedanji položaj. Politično ne pomenimo nič. Tudi dr. Krek sam je brez politične moči. Kar more storiti, to lahko opravi po osebnih zvezah, ki si jih je ustvaril kot minister jugoslovanske begunske kraljevske vlade v Londonu in pozneje v Sredozemskem odboru v Rimu. Teh zvez pa ima mnogo in osebno uživa velik ugled in spoštovanje pri pomembnih Amerikancih, Angležih in v Vatikanu.

Po priznanju Tita po zaveznikih so ga dr. Izidor Cankar, dr. Alojzij Kuhar in minister Snój snubili za OF. Ker ga niso mogli za to pridobiti, so mu začeli groziti. Dr.

Izidor Cankar je sam prišel k njemu v Rim in ga je pridobival, češ, da bo le v sodelovanju z Rusijo zavarovana naša usoda in naša bodočnost. Zato se mora naša politika popolnoma nasloniti na Rusijo, in ker je Tito nosilec te politike, moramo ž njim sodelovati. Ker je dr. Krek sodelovanje odločno odklonil, mu je Cankar zagrozil, da bo moral oditi iz Sredozemskega odbora. Enakega mnenja kakor dr. Krek, je povedal dr. Prešeren, pa so bili tudi ostali njegovi slovenski prijatelji v Rimu. Cankarjeva grožnja je bila uresničena. Dr. Kreka je v Sredozemskem odboru zamenjal Smiljanič, katerega pa je že čez en mesec Smodlaka s partizani pognal iz urada. Titovci so v Italiji prevzeli vse jugoslovanske urade.

V Rimu sedaj obstaja „Jugoslovansko dobrodelno društvo“, ki je priznано tudi od angleških in ameriških oblasti in mu predseduje dr. Miha Krek. To društvo je sedaj edini priznani reprezentant antikomunističnih Jugoslovanov v Rimu. Društvo ima po svojem predsedniku velik ugled in je edino v stanu, nuditi protikomunistično usmerjenim Jugoslovanom zaščito in podporo.

Ker si mi v sedanjem položaju politično ne moremo pomagati in je tudi v interesu vseh beguncev, da politično delovanje ustavimo, je potrebno, da zato tudi na Koroškem ustanovimo podružnico „Jugoslovanskega dobrodelnega društva“.

Lienz na Tirolskem, leta 1945. Istočasno, ko so Angleži vračali iz Vetrinja slovenske domobrnce z Slovenijo v kruto smrt, so iz tega taborišča z nečloveško krutostjo prisilno vračali ruske protikomunistične begunce v Rusijo. Kaj vse so ti ubogi ljudje, družine z majhnimi otroki, v obupu počeli, da ne bi prišli nečloveškim komunistom v roke!

V ta namen je bil danes ustanovljen delovni odbor, ki prevzame vodstvo beguncev in skrb za njih nadaljnjo usodo.

7. junij 1945.

Mladina je naša prva skrb. V gimnazijskem ravnatelju — prof. Marku Bajuku ima nad vse skrbnega organizatorja, učitelja in vzgojitelja. Takoj, in neustrašeno krepko zagrabi za delo. Nič ne pomišlja: bo, ne bo, ko smo vendar v taborišču na golem polju, ki je bednejši od vsakega ciganskega tabora.

Za načrtno organizacijo vsega

prosvetnega dela je danes sklical posvet. Ta je sklenil: takoj začeti z organiziranim poukom v ljudski in srednji šoli; ustanoviti pevski zbor za cerkveno in svetno petje; organizirati poljudna predavanja v velikem obsegu; izdajati taboriščni tisk; organizirati telovadbo in šport; organizirati strokovne tečaje in učenje tujih jezikov; poveriti splošno mladinsko vzgojo gospodom salezijancem.

8. junij 1945.

Praznik presv. Srca Jezusovega. Razpoloženje v cerkvi pri jutranji skupni maši je praznično. Naša

dekleta so napletle vencev in okrasile glavni oltar, ki je lepa in velika starodavna umetnina. Leta 1622 ga je postavil opat Reinprecht. Njegovi telesni ostanki počivajo v grobnici pred oltarno ograjo. Vsak dan jo lahko gledamo. Mislim, da jih je malo med nami, ki si dajo o tem računa.

Pri tem oltarju je maševal znameniti opat Janez Vetrinjski, ki je v samostanu v Vetrinju napisal za naš narod pomembno zgodovinsko delo, ki je nastalo v prvih štiridesetih letih štirinajstega stoletja. V tem delu je tudi zgodovinski opis ustoličevanja koroških vojvod na Gosposvetskem polju, kakor ga je sam gledal. Podrobno je opisal običaj, ko je slovenski kmet-svobodnjak v slovenski besedi izročal oblast koroškemu vojvodi.

Cerkvi se starost povsod pozna. Župnik Musger s skrbjo pripoveduje, da se je lesni črv krepko lotil lesenega glavnega oltarja in ga počasi pa vztrajno spreminja v prah.

Oltarju dajejo veljavo in čar starodavna umetniško poslikana okna iz leta 1390, ki jih je župnik zaradi vojne in z njo zvezane nevarnosti za uničenje moral odstraniti in jih spraviti na varno.

Zato so pa naša srca toliko bolj praznično razpoložena, saj je to praznik, ki naše duše navdaja s trdnim, neomejnim zaupanjem in tolažbo. V tem najsv. Srcu je vse naše upanje. Če nas vse zapusti, Jezus nam svojega srca nikdar ne bo zaprl. Nikdar ne bomo osra-

močeni, ker smo vanj zaupali, ker vemo, komu verjemo.

12. junij 1945.

V taborišče se vračajo skrivachi, ki so iz strahu pred nasilno izročitvijo pobegnili v gozdove, zatekli so se prvi domobranci, ki so ušli iz transportov. Nekaterim se je celo posrečilo uiti iz grobov, v katere so padli nesmrtno zadeti. Še nosijo nezaceljene rane od strellov, ki niso imeli smrtnega učinka. Prinašajo strašne novice.

Partizani množično pobijajo naše moške in fante. Od 400 do 600 jih v eni noči Titovi partizani odpeljejo iz zbiralnih taborišč v gozdove in jih tam s strojnicami pokosijo. Glavna morišča so: Teharje v okolici Celja, Škofja Loka, Podutik pri Ljubljani, Hrastnik in Kočevski Rog. Od prvega transporta, ki je odšel iz Vetrinja 27. maja, menda nihče ni ostal živ. Okrog Podutika je toliko trupel zmetanih v jarke in neko globačo, da je vseokrog voda zastrupljena od razpadajočih trupel. To smo tudi tukaj slišali po ljubljanskem radiu, ki je pripovedoval, da je v okolici Podutika „reakcija“ zastrupila vodnjake.

14. junija 1945.

Danes je na Vetrinjskem polju stopila v življenje naša begunska gimnazija. Dopoldne ob 9. so se v cerkvi zbrali k skupni maši vsi dijaki in profesorji. Po sv. maši je bila razdelitev po razredih.

„Slovenska gimnazija za begunce“, tak je njen uradni naziv, je

Del špitalskega taborišča s farno cerkvijo v ozadju. Ko se je prvotnim slovenskim taboriščnikom pridružilo še lieško taborišče, je špital ob Dravi postal pravcato slovensko mesto s cerkvijo, s cvetočimi verskimi organizacijami in društvi, gledališčem, ljudsko šolo, gimnazijo, obrtno, kmetijsko in gospodinjstvo šolo, z delavnicami vseh vrst, z mogočnim pevskim zborom, z dnevnikom Taboriščnik, z mesečnikom Bogoljub, z dnevnimi „radijskimi“ oddajami po zvočnikih, z mladinskim domom in skavti...

bila z odlokom Narodnega odbora za Slovenijo ustanovljena 16. maja l. 1945. Vpisovanje dijakov se je izvršilo 14. junija 1945. Vpisanih je 140 dijakov. Gimnazija ima klasičen, humanističen značaj in ima realno paralelko.

Major Barre je poskrbel za prostor, za šolskega referenta pri vojaški taboriščni upravi pa je postavil člana posadke mladega Johna Corsellisa, Welfare Officier-ja. Ta preprosti, skromni in ljubeznjivi fant, po poklicu študent prava, je izredno delaven, vesten in vedno ljubeznivo potrpežljiv. Začetek gimnazije je na vso moč skromen.

Tri učilnice so nastanjene v prazni hiši Knesebech v Thalu, na robu Vetrinjskega polja. V kuhinji sta zbornica in pisarna. Četrta učilnica je v pokritem listnjaku poleg hleva. Knjig nobenih, učil nič, papirja in svinčnikov ni, in vendar pouk bo teklen poslej v redu in uspešno.

16. junij 1945.

Dopoldne ob desetih je dr. Joža Basaj v imenu Narodnega odbora majorju Barreju izročil spomenico s tole vsebino:

„M. Barre!

Slovenski begunci v taborišču Vik-

tring smo Vam hvaležni za veliko delo, s katerim nam lajšate težave begunskega življenja.

Veliko huje kakor materialno pa sedaj trpimo duševno zaradi težke usode naših svojcev, ki so bili s Slovensko narodno vojsko izročeni Titovim četam. Verodostojna pričevanja takih, ki so se z begom rešili, povedo, da Titu izročeni oficirji, podoficirji in vojaki trpijo takšno pomanjkanje, mučenje in zlostavljanje, da jih sedaj drugega za drugim smrt rešuje. Kolikor pa ne bodo pomrli od stradanja, mučenja in pretepanja, bodo sojeni od takoimenovanih „ljudskih sodišč“, ta pomenijo samo to, da sodi nahujskana množica. Izročitev Titu tako postane izročitev smrti.

Zato smo svojci teh moških v silni duševni stiski in Vas prosimo za nujno pomoč.

Posredujte, Mr. Barre, da se britanske vojaške oblasti zanimajo za usodo Titu izročeni naših sinov, mož, bratov in očetov. Prepričani smo, da bi mogle britanske vojaške oblasti ne le ugotoviti resnično stanje izročeni vojakov, ampak tudi uspešno posredovati, da se z njimi postopa po človeško. Nad 10.000 slovenskih mož, ki so bili izročeni Titu, vendar ne sme postati žrtev divje maščevalnosti, ki je vodilno načelo Tita, kakor je bilo vodilo Hitlerja in Mussolinija.

Če so naši možje, sinovi, bratje branili življenje in premoženje svojih družin, svobodo in vero naroda pred komunistično revolucijo, s tem niso zagrešili nobenega zlo-

čina, temveč izvajali le naravno pravico nujne samoobrambe in vršili sveto dolžnost, obraniti vero in domovino. Za to obrambo so imeli pravno podlago v Mednarodnih konvencijah glede pravnega položaja prebivalstva v okupiranih ozemljih. Te konvencije so bile sprejete ne samo od Kraljevine Jugoslavije, temveč tudi od Velike Britanije in USA. Ni pa k tem konvencijam pristopila Sovjetska zveza.

Prosimo, Mr. Barre, blagovolite nujno posredovati, da ne bo nepozno.“

18. junija 1945.

Težko nam je pri sreč. Major Barre se je danes od nas poslovil in odhaja drugam. Po rodu Kanadčan je bil ljubezniv, izredno miren in dober človek, ki je bil s srcem na naši strani. Pri vojaški vladi nam je utrl in utrdil dobro ime in zaupanje. Privadilj smo e na človeka, ki nas je razumel, sočustvoval in delil z nami našo največjo bol in nam pomagal, kjerkoli in kar največ je mogel.

Ob pol desetih dopoldne smo se vsi zbrali na grajskem dvorišču in v imenu nas vseh se je od njega poslovil dr. Joža Basaj, pevski zbor pa mu je zapel dve slovenski narodni pesmi. Ljudje so za njim jokali in tudi on je s solzami v očeh odhajal. Zbogom, dobri človek, nikoli te ne bomo pozabili!

19. junij 1945.

Barrejev naslednik major Bell se nam je danes predstavil. Je

Telovska procesija v lienskem taborišču. Na sliki vidimo vodstvo taborišča z angleškim komandantom Ryderjem Youngom in rešiteljem slovenskih civilnih beguncev v Vetrinju dr. Valentinom Meršolom na čelu.

mož najboljših let, visoke postave, rdečelas in dolgih rdečih mustač, mrkega pogleda s čudno mečkavo in nejasno angleščino. Na zunaj vse prej kot pa simpatična pojava. Če ga presojava samo po zunanjo-sti, bi lahko rekli: ta pa z nami ne bo dober.

Zato pa nas je tembolj prijetno presenetil s svojo nastopno besedo, da ve, kdo in kaj smo in kaj nam je bil major Barre. Rekel je, da nam hoče biti vsaj tako dober, kakor je bil njegov prednik. Ker je slišal, da imamo še vedno strah pred prisilno vrnitvijo, se je pri nadrejeni komandi zanimal za na-

šo usodo in je dobil ponovno zagotovilo, da proti svoji volji nihče ne bo poslan v Titovo Jugoslavijo. Opozoril pa nas je tudi, da mora izvršiti reorganizacijo taborišča, ker bomo v kratkem preseljeni v stalna in dobro urejena taborišča, in zato bodimo vsak čas pripravljeni na preselitev.

21. junija 1945.

Z dr. Vračkom in Anico Dolenčevo delamo na sestavljanju in pripravljanju spiskov za preselitev. Major nam je povedal, v katere kraje nas bodo selili in koliko v

vsak kraj. Razdelitev naj pametno sami uredimo.

Po želji in nasvetu „Socialnega odbora za slovenske begunce“, ki je spremenil ime iz „Jugoslovanškega dobrodelnega društva“, sestavljamo spiske po naslednjih vidikih:

gledati je treba, da — kolikor je mogoče — držimo naše ljudi skupaj; preselitev naj se organizira po etničnih skupinah (Gorenjci, Dolenjci, Notranjci, Ljubljanci in okoličani);

vsaka skupina naj bo po možnosti čimbolj enovita in si naj že določi svoje vodstvo;

gledati je treba tudi na to, da visokošolci in vsi gimnazijski dijaki ostanejo skupaj v taborišču, ki bo številčno najmočnejše in bo osrednje taborišče; z njimi seveda in zaradi njih gredo tudi starši;

isti vidik velja tudi za profesorje in deloma učitelje;

ljudskošolski otroci niso vezani na osrednje taborišče, ker se bo morala v vsakem taborišču ustanoviti slovenska ljudska šola s priključnim otroškim vrtcem;

z vsako skupino naj gre zadostno število učiteljic in učiteljev in v vsako taborišče tudi nekaj intelektualcev.

Pri tem razporejanju naj se upoštevajo želje posameznikov. V nova taborišča gredo z ljudmi tudi duhovniki. V kolikor se sami ne bi mogli odločiti, jih bo kancler msgr. dr. Jagodic sam dodelil.

Za preselitev naj se, kolikor je največ mogoče, ozira na želje ljudi. Družinsko skupnost je treba

skrbno varovati. Pri razmestitvi učnega osebja in duhovnikov je treba upoštevati njih želje.

S temi vidiki je bil komandant popolnoma soglasen.

V dneh od 25. do 29. junija je vetrinjsko taborišče razseljeno in vetrinjsko polje izpraznjeno. V največje in s tem osrednje slovensko taborišče v Lienz na Vzhodnem Tirolskem odide 2.600 oseb — Gorenjci in Ljubljanci; v Spittal na Dravi odide 1.600 slov. beguncev — Dolenjci in Notranjci; v Št. Vid na Glini 600 — ljubljanska okolica (Ježica, Zasavje, D. M. v Polju, Ig, Dobrova); v Judenburg 400 oseb (del Ljubljančanov in okoličanov).

29. junija 1945.

Praznik sv. apostolov Petra in Pavla. Zjutraj smo se zbrali poslednjič v častitljivi cerkvi Marije Zmagovalke, ki nam je v strašnih mesecih maja in junija t. l. bila na široko odprta. Pri Tebi, Marija, smo se izjokali, Tebi smo razodevali svoje gorje in trpljenje, Tebe prosili tolažbe in pomoči pri Tvojem ljubljenem sinu Jezusu. V tej cerkvi smo iskali miru našim dušam, v njej smo v strahu in smrtni stiski prosili Boga usmiljenja in prizanešenja.

Zbogom, ljubljena Mati, hvala Ti za vse, kjerkoli že bomo, na Tebe, Marija Zmagovalka, ne bomo pozabili. Ne vemo, kaj nas še čaka. V moč Tvoje priprošnje zaupamo. Ti nas spremljaj skozi to puščavo v obljubljeni deželi!

Zbogom, častitljiva vetrinjska

Telovadni nastop slovenske mladine v lienskem taborišču leta 1946. Gimnazijci in fantje kmetijske ter obrtne pa dekleta gospodinjske šole so pod vodstvom telovadcev Kermavnerja, Vaška in Čopa pričarali taboriščnikom in gostom, visokim angleškim vojaškim osebnostim, spomin na zlate čase v Sloveniji pred njeno „osvoboditvijo“.

cerkev! Osemsto let si že preživela, pa verjetno tolikega in takega gorja kakor v teh dveh mesecih nisi videla. Lepo si nas spremljala, bila si naša farna cerkev. V osemsto letih se tako goreče in v taki meri še ni molilo v tem svetišču, kjer smo v trpljenju in molitvi zoreli in tudi dozoreli.

Naložili so nas na kamione. Vstopali smo še vedno v rahlem nezaupanju. Moški so v prtljago skrili močne sekire, da bi z njimi odprli vagoné, če bi nas spet peljali v „Palmanuovo“.

Za obletnico sem zopet na vojaškem kamionu. Danes dve leti so me vzeli v raciji Italijanji in odpeljali v belgijsko vojašnico. Bil je dan joka in hude skrbi. Na vso srečo nisem bil odbran za internacijo.

Vozimo se na nov dom v urejeno taborišče. Vožnja je zanimiva in ni naporna. Peljemo se mimo Vrbskega jezera proti Beljaku, ki je strašno razdejan. Postajamo nemirni, ker čakamo, kam bomo zdaj zavili. Ne na desno, ne na levo, ampak naravnost proti Spittalu jo ubiramo. V Spittalu vozimo mimo

taborišča, kjer so naši že nastanjeni in je tik ob glavni cesti. Barake so nam kar vseč, ni nam pa vseč ogromna zavita žična ograja. Pot gre naprej, pri Mülbrücke zavijemo na levo skoz Steinfeld in Graifenburg. Pri Oberdrauburgu ustavimo, da se malo pretegnemo. Nebo se je zjasnilo in pred nami se покаžejo konice mogočnih Lienških Dolomitov. Vojaki pravijo, da bo-

mo kmalu v Lienzu. Vozimo se skozi Tirolertörl in že smo na vzhodnem Tirolskem. Pri lepi vasi Dölsach se dolina še bolj odpre in pri Nusdorfu zavijemo z glavne ceste na levo na stransko cesto in nekaj po 13. uri smo srečno dospeli na cilj — v naš novi dom v Baračnem mestu Peggetz pri Lienzu.

France Pernišek

Padel je cvet naroda

Jure Vombergar na domobranski proslavi v Slomškovem domu 26. 6. 1985

Pred 40 leti je padel cvet slovenskega naroda, pokončan od bratove roke; trupla borcev vržena v brezna, grobovi izravnani z zemljó, spomin oskrunjen, čast poteptana, ves čas, skozi 40 let. Krivci še vedno prikrivajo in tajijo; zgodovinarji še vedno čakajo, kateri „narodni heroj“ si bo upal prevzeti odgovornost za pokol slovenske narodne vojske.

Ob obletnici tega pošastnega dejanja se preživeli in potomci spominjamo njih žrtve leto za letom z molitvijo in pesmijo, z isto molitvijo in pesmijo, s katero so šli naši vojaki v smrt.

Mistika domobranskih pesmi je jasna, odkrita, odločna, brez miselnih pridržkov, brez podtaknjenih drugotnih pomenov in namenov, brez sprenevedanja in mimikrije. V teh pesmih je zaobsežen namen njihovega boja in žrtve: družina, narod,

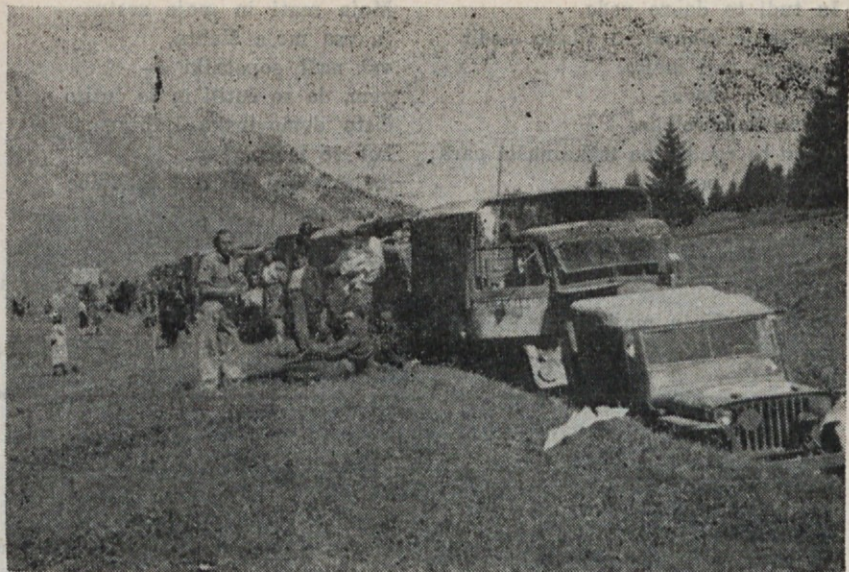
domovina, Bog; boljša bodočnost vsega naroda, vseh slojev in stanov, brez razlike.

Ta mistika nas obvezuje in nas bo vse dotlej, dokler ne bo vrnjena čast našim borcem, očetnjava svobodna in si bo narod krojil usodo sam.

V imenu rodu, kateremu so bile prihranjene grozote vojne in revolucije, pričam in izpovedujem domu in svetu z besedami pesnika:

Sredi noči, pred Bogom in svetom,
nag in popolnoma prost
vsake strasti,
izpovedujem
našim potomcem:

Potem ko je bilo nagrmdenih
toliko praznih besed,
potem ko je bilo zmaličenih
toliko dejstev in dejanj
naše nesrečne revolucije,

Nad tisoč slovenskih protikomunističnih civilnih beguncev in posameznih domobrancev so Angleži 12. maja 1945 prepeljali na tovornjakih iz Beljaka na Koroškem v begunska taborišča v Italiji. Na sliki kratek počitek na dolgi poti (foto Lojze Erjavec).

bratomorne in krute,
katere mi nismo iskali,
ne hoteli;
potem ko je že skoro večina
neposrednih prič
legla v zemljo,
a se krive trditve ponavljajo
po šolah in spisih
kot dognana resnica;
po toliko letih
še vedno boli krivica,
ki nam jo je zadal režim
v imenu domovine:
„Narodni izdajalci!“

Potem, ko smo vse izgubili,
mnogi tudi življenje,

nam jemljejo še zadnje,
že toliko let:
naše dobro ime!
„Narodni izdajalci!“

Vendar vsi mi dobro vemo,
da izdajalci nismo bili,
ne takrat ne pozneje.
V domobrantskih pesmih,
v njih mistiki
ni bilo klanjanja
Nemcu ali Lahu.
Vsebina našega boja
in naše misli
je bila naša tisočletna domovina,
naša verna in poštena domovina.
To tudi oni dobro vedo!

In tudi to dobro vedo,
kdo se je klanjal in vdano sledil
tujcu in tuji ideji;
kdo je oboževal
tirana in krvoloka,
ki mu bo zgodovina težko našla para;
kdo se je podrejal
tuji misli
in klečeplazil tuji volji
„mednarodnega“ gibanja.

Ne, moj oče in moji bratje
niso bili izdajalci!

Moja mati in moje sestre
in vsa moja žlahta,
vsi naši sopotniki —
vem, da so čutili in še čutijo
čisto domovinsko ljubezen,
kot ve le Cankar,
da jo more čutiti brezdomec
v tujini.

To je resnica
in te resnice ne bo mogla spodkopati
tudi stoletna laž ne!

(Vinko Rode, Izpoved)

Mrtvih ne boste nikdar premagali!

Primerno je, da se ob 40-letnici tistih žalostnih majskih in junjskih dni 1945. leta še prav posebej s toplo iskrenostjo spomnimo in poklonimo našim tisočerim junakom, ki so se tolkli za svobodne dni narodu, pa so končno izgubili življenje, čast in dobro ime.

Smo se mar tedaj motili? Sta se motila škofa dr. Jeglič in dr. Rožman, ko sta po prvih gorečih zarjajah svarila pred rdečo nevihto, ki bo upostošila slovensko domovino? — So se motili vaški stražarji in domobranci, ko so se odločili za neizprosni boj do konca proti tistim, ki so spremenili naše gozdove in polja in podzemске jame v grobišča brez križev. Kot še nikdar v zgodovini je pelo njihovo orožje za čisto slovenske cilje — a je bilo premagano od mednarodne izdaje. Si se mogoče zmotil ti, slovenski kmet, in tvoja družina,

ki ste ljubili zemljo in komaj čakali konca vojne in svobodnih dni, ti, mati slovenska, ki si rodila sinove slovenskemu narodu v čast in v službo, sem se mar zmotil jaz in tista dolga procesija brezpravne množice, katera je zapustila vse.

Odgovarjati pred pravico za svoj dejanja se nihče ni bal, pač pa srečati se s podivjano, krvi žejno drhaljo, ki si je prisvajala zmago!

Nihče nam ni ukazal stopiti na pot begunstva, toda krvavi čas slutnje in spoznave dejanj so nas opczarjale za tako odločitev. Poznejša leta so jo potrdila za pravilno!

Ko sem v begunskem taborišču v Italiji poslušal grozno izpoved nekoga, ki se je rešil živ iz podzemске jame, v katero so ga pahnil umirati pijani zmagovalci, mi je tolikokrat ponovil gorečo prošnjo umirajočih: „Če se rešiš, po-

Taborišče v Monigu pri Trevisu (Italija). Od 15. maja do 26. avgusta 1945 je v njem živelo okrog 1200 slovenskih beguncev. V taborišču so bili istočasno tudi Poljaki in Madžari ter italijanski begunci iz Istre in iz Goriškega. Iz Moniga so zavezniki prepeljali slovenske begunce proti koncu avgusta prek Forlija v taborišče v Servigliano (foto Lojze Erjavec).

vej svetu, kje in kako smo končali!“ To je bilo groze polno naročilo, a svet še niti danes ni stopil na pot streznjenja.

Pred kratkim je papež Janez Pavel II. s tesnobo potožil: „Po 40 letih konca druge svetovne vojne so rane še vedno nezaceljene...“

Ali mi, del rešenega in razkropljenega naroda po svetu, danes ne bi imeli pravice uradno zvedeti, kje so naši „desaparecidos“ od leta 1945 pa do danes? Kako je bilo in je še vedno s „človeškimi pravicami“ v naši tako zveneče imenovani „svobodni in demokratični“ domo-

vini Sloveniji? Ga ni junaka, ki bi zaklical v svet, da so tam tudi bili storjeni množični zločini, do danes še neraziskani in nekaznovani?

Razdrobili so se okostnjaki pobitih bataljonov, toda čas jih je okronal z gloriolo nepremaganih. V neki knjigi sem našel zapisano: „Mrtvih ne boste nikoli premagali!“ Dodajam: tudi ne duhá, ki jih je vodil v njihovih bojih! Grozo lahko pozabljamo, se odrekamo maščevanju — ampak zločin ostaja, dokler pravična obsodba ne izmije krvavih rok-zločincem.

Jože Krivec

ČUT SPOŠTOVANJA IN ZVESTOBE

Čut spoštovanja in zvestobe nas prevzema ob spominu na žrtve revolucije in še posebej na tiste nepregledne vrste borcev za svobodo v slovenskem narodu, katere so po vojni in revoluciji zavezniki izdali, rojakj pod vodstvom komunistične partije pa razorožene na skrivaj pomorili.

Danes bi predstavniki jugoslovanskega komunizma radi naprtili krivdo za pretekle zločine temu ali onemu, če mogoče že rajnemu posamezniku. Če to ne bi bilo dovolj, naj bo odgovorna za genocid skupina „stalinističnih prenapetežev“.

A nj tako.

Zločina nad izročeno slovensko narodno vojsko, prav kakor umorov ob pričetku revolucije, je kriv isti sistem in ga je rodila ista ideologija, ki je organizirala kasneje „dachauske procese“, upravljala „Goli otok“ in še pred nedavnem zamislila „enotna programska jedra“ za raznarodovanje Slovencev, kar postaja skupaj z neomejenim priseljevanjem prebivalstva iz drugih republik enakovredno počasnemu, a gotovemu uničevanju naroda.

Proti temu sistemu in ideologiji, katerih nosilka je od vsega početka KP, so se borili med vojno vaški stražarji, četniki, domobranci in ves demokratični tabor.

Preživeli in njihovi potomci vztrajamo na istem stališču še danes.

Pričetka našega štiridesetletnega zdomstva ni iskati v izseljenstvu, ki naj bi si želelo boljše prihodnosti zunaj domovine, temveč v negotovosti begunstva. Slovenski narod, ki je poznal v teku stoletja begunce pred fašističnim preganjanjem in nacističnim divjanjem, je po drugi svetovni vojni strmel v reko slovenskih beguncev, ki so iz idejnih in političnih razlogov reševali golo življenje pred krutostjo slovenskih komunistov.

Danes je naš narod v nevarnosti za obstoj, a vzroke te nevarnosti je treba iskati v dobi, ki se je izoblikovala pred 40. leti. Desettisoči beguncev, množice pomorjenih, nevidna in dostikrat pozabljena vrsta duševno strtih pa stotisoči nerojenih Slovencev predstavljajo praznino v narodnem telesu — pa tudi v narodni duhovnosti. Vsi ti so težak in usoden davek, ki ga narod še vedno plačuje partiji, katera je z zvijačo in silo enostransko prevzela vso oblast v državi, a s tem tudi odgovornost za narodovo usodo.

(Citata iz članka v Svobodni Sloveniji)

Smisel in pomen „Zveze slovenskih mater in žena“

Tiho, skromno in skrito je bilo vedno delo slovenske matere. Tako je skoraj ostalo tudi dolga leta begunstva in izseljenstva. Vsakdanje delo v domači hiši, rodnja ter slovenska in krščanska vzgoja otrok, tiha in neopazna opora možu pri njegovem delu ter prizadevanjih.

Tako že dolga leta tiho deluje Zveza slovenskih mater in žena. Da bi malo bolj spoznali organizacijo, njen namen, poslanstvo in delo, me je urednik napotil h gospe Pavlini dr. Doboškovi, ki je že vsa leta predsednica Zveze. Dobra gospa me je prijazno sprejela na svojem domu. Domače me je povabila, naj sedem, ljubeče mi je postregla s kavo in pecivom in že se je med nama razvil neprisiljen pogovor.

Gospa, kdaj in na čigavo pobudo je bila ustanovljena organizacija ZSMŽ?

V „Družinskem kotičku Duhovnega življenja“ smo se pred leti zbirali — sedaj že pokojna gospa Tilda Eiletzeva, gospa Frančiška Rejeva, gospa Marjana Batageljeva, dr. Jure Rode in jaz. Izbirali in pisali smo članke, katere je potem „Duhovno življenje“ objavljalo. Poleg drugega smo se pogovarjali predvsem o razmerah, v katerih živijo naše družine, pa tudi o problemih, s katerimi so se mora-

le naše žene takrat srečevati. Druga dežela in z njo druge navade, ki so se nam zdele tako drugačne od naših v domovini, so brez dvoma pri marsikateri povzročile željo po razgovoru.

V naši skupnosti smo takrat že imeli organizacije, ki so zaznavale nova spoznanja in nov ritem življenja desetletja, v katerem je človek stopil na Luno. Nismo pa imeli društva, ki bi zajelo izključno žene in matere in iz njihovega zornega kota pa tudi njihovih potreb iskal odgovore na vprašanja, ki so se jim porajala. Po vzgledu drugih kulturnih narodov, kjer obstajajo ženska združenja vseh vrst, tako strokovna, dobrodelnna ali zgolj družabna, smo si zaželele, da bi tudi naša slovenska skupnost imela žensko organizacijo, ki pa naj bi bila primerna potrebam nas, ki smo se zaradi vsem znanih vzrokov znašle izven rodne domovine. Njen temelj naj bi bila naša slovenska in verska zavednost.

Dr. Rode se je navdušil za naše želje in kaj kmalu zbral nekaj podatkov že obstoječih ženskih društev. Pričele smo z razgovori, in primerjale ženske organizacije v predvojni Sloveniji z našim stanjem v Argentini in končno leta 1966, po enoletnih pripravah, ustanovile Zvezo slovenskih mater

in žena, ki bo drugo leto torej praznovala že dvajset let obstoja. Vsa leta nam je bil dr. Rode v veliko pomoč. V dobi, ko je bil v Evropi, nas je spremljal g. Jože Škerbec.

Kakšno je njeno poslanstvo in delo?

Poslanstvo ZSMŽ je, da združuje vse žene in matere, ki imajo željo in voljo, da sodelujejo z odborom zveze v naslednjem:

1. med našo mladino gojimo ponos, da so slovenskega porekla;
2. posredujemo ji našo slovensko tradicijo in našo kulturo ter nakazujemo, kako naj le-to vzporredijo z navadami in običaji njihovega rojstnega kraja. Zato pomagamo tako v slovenskih šolah kakor tudi po vseh društvih kjer se zbira mladina;
3. ohranjamo in utrjujemo zvestobo načelom, zaradi katerih smo pred 40. leti zapustile domovino, in v teh načelih vzgajamo naše otroke;
4. iščemo osamljene in pomoči potrebne rojake in jim pomagamo, kakor najbolje zmoremo.

Imamo mesečne sestanke z aktualnimi predavanji, prirejamo razna srečanja in razgovore, obiskujemo bolnike in pa dobre in vesele besede potrebne rojake. Delo je razgibano in — lepo.

Kako ste organizirane po okrajih in odsekih?

V vsakem okraju imajo žene svoj odsek, ki pa je povsem samostojen

in deluje tamkajšnjim potrebam in željam primerno. Z osrednjim odborom je povezan, kolikor ga vežejo naša skupna, t. j. temeljna pravila. Vsak okraj ima v centrali tri zastopnice, ki se vedno udeležujejo sej.

Na splošno naše žene aktivno sodelujejo pri delu ZSMŽ?

Ne morem se pritoževati, da naše žene ne bi sodelovale pri delu ZSMŽ. Z veseljem povem, da mi v vseh dvajsetih letih nobena žena ali mati ni odrekla pomoči, če jih je osrednji odbor naprosil, čeprav so mnoge poleg družinskega dela zaposlene tudi izven doma.

Kako zbirate fonde za socialno delo?

Sredstva za naše dobrodelno delo dobivamo iz darov naših rojakov. Poleg tega organiziramo vsako leto srečolov in izdajamo božične razglednice in nalepke.

Seveda se pa težki gospodarski položaj, v katerem se trenutno nahaja Argentina, pozna tudi pri naši organizaciji. Na žalost dobrodelnega dela ne moremo tako vršiti kot pred leti, ko smo poleg denarnih podpor zmogle pripraviti vsako leto še tri akcije: razdelitev božičnih, velikonočnih ter „zimskih“ paketov, katerih število je prekoračilo štiristo. Letošnja zimska pomoč je bila v veliki nevarnosti, da je ne bomo mogle izpeljati. A naši dobrotniki so nam priskočili na pomoč in tako bomo v prihodnjih dneh lahko pomagale marsikateremu rojaku.

Tri dni je že žela... (Lojze Perko)

.....

S kakšnimi težavami se soočate?

Razumljivo je, da je naša Zveza tudi imela in še ima težave. Seveda pa je važno, kako le-te sprejemamo in rešujemo. Osebnostno je bilo meni, pred leti, najtežje razlagati o potrebi ustanovitve ZSMŽ. Težko sem našla način in besede za to. Hvala Bogu, žene in matere so se hitro odzvale vabilom in naša ideja je na splošno naletela na vsestransko razumevanje in s tem tudi podporo.

Kako vidite bodočnost organizacije ZSMŽ? Pristopajo v organizacijo mlajše gospe?

Bodočnost ZSMŽ gledam z optimizmom. Naša sedanja podpredsednica in naša tajnica-namestnica sta, poleg lepega števila žena in mater v širšem odboru, že mlajše generacije. V dveh okrajih, tj. v Lanusu in v Mendozi, pa vodijo ženske odseke že mlade matere.

Mislím, da bodo mlade žene, ko bodo povsem prevzele vodstvo Zveze, uvedle času in potrebam odgovarjajoči način dela, ki pa bo v osnovi seveda obdržal ista načela. Da je delo neke organizacije uspešno, mora le-ta bitj dinamična in se mora prilagoditi okoliščinam, obenem pa obdržati, kot sem že omenila, svoje bistvo.

Na kakšen način bi vam skupnost mogla še bolj pomagati pri vašem delu?

Hvaležne smo za razumevanje in za vsako pomoč, katere smo deležne. Za vnaprej pa želimo, da bi skupnost sprejela delo naših naslednic z enako dobro voljo kakor je pred leti sprejela nas. Želimo, da bi jih podpirala in predvsem upoštevala njihova dobronamerna mnenja ter jih razumela, da imajo že bolj sodoben pogled na našo skupnost in njeno razvijanje.

Mi lahko poveste kakšno zanimivo doživetje iz vašega delovanja na socialnem področju?

Veliko močnih doživetij mi je nudilo to delo, od katerega sem pa

sama prejela največ dobrote, ko sem spremljala nekaj mater pri njihovem „odhajanju“ in sem ob njih doživljala globoko predanost in veliko vero.

V otožnem spominu mi je neka žena, ki je umirala na večer poroke svojega sina. Držali sva se za roke in je z zadnjimi močmi molila za njegovo srečo. In druga, ki se je nekaj ur pred „odhodom“ naslonila na mene in s slabotnim glasom zapela „Sirota jaz okrog blodim...“, nato pa še zmolila zadnjo večerno molitev. Pa zopet stara mati, ki je dan pred svojo smrtjo z menoj obiskala vse predele naše Slovenije in se spominjala svojih mladostnih dogodkov, in ko je že obnemogla, sem ji morala še in še govoriti o naši beli Ljubljani, o naših gorah, o Bledu..., drugi dan sem pa že molila ob njej. In še in še — doživetja, ki so mi segla do srca.

A ni bilo vedno tako mehko in tako otožno. Spominjam se neke starejše gospe, ki je že pred leti umrla. Nekaj ur, predno nas je zapustila, mi je kar precej odločno rekla: „Ja, za božjo voljo, zakaj pa imate tako hrapave roke, da me opraskate, ko me umivate? Zakaj pa ne uporabljate kreme?“ Kadar se je spomnim, se nasmehnem.

Nimam rada zahvaljevanja, ker se nam zdi, da je naša dolžnost, da pomagamo, kjer je potrebno, če ne drugače, pa vsaj s toplo besedo in z razumevanjem.

Naše življenje ima tako čudovita pota, saj se čestokrat znajdemo v položaju, kakršnega nismo nikdar

pričakovali, in to se lahko zgodi prav vsakemu izmed nas. Žene, ki sodelujejo z Zvezo, se tega zavedajo in zato je njihovo delo skoro neopazno.

Kaj bi še želeli povedati našim bralcem?

Kaj naj bi povedala? Morda — kako važno je za nas, da v sedanji dobi, ko se naš obstoj meri z očmi hladnega materializma, le še najdemo čas, da razmišljamo o resnični vrednosti našega od Boga podarjenega življenja. Da se vprašamo, kaj je važnejše: BITI ali IMETI? Našim materam želim, da bi poiskale čas, da bi dobro analizirale pomen teh dveh besed. Da bi se zavedale, da je žena poleg svoje osebne svojskosti tudi — vir človekovega življenja in je v njenem telesu kal človeka kot bitja. Poleg enakosti z možem — kot človek — ima žena še drugo funkcijo in z njo tudi odgovornost: kot mati ne sme ostati samo darovalka življenja, ampak mora skupaj z možem spremljati svojega otroka v njegovem moralnem, etičnem razvoju. Zato pa mora ohraniti svoje dostojanstvo kot mati in kot žena — navkljub vsem novim idejam modernega, „udarnega“ feminizma.

Hitro nama je potekel čas. Poslovala sem se od gospe dr. Dobovškove, ter se zamislila v najin pogovor predvsem v zadnje stavke: Biti ali imeti. Biti mati, žena v vsej polnosti teh besed...

Pogovarjala se je Metka Mizerit

Pogovor z Anico Šemrov

Mesec september je vsako leto posvečen spominu škofa Slomška. Ob njem se živo zavemo svojega slovenstva in naša misel obišče s hvaležnostjo tiste, ki v zdomski Sloveniji še posebej skrbijo in si prizadevajo zanj. Med temi so gotovo v prvih vrstah učiteljice naših zdomskih šol. In za gđč. Anico bi lahko dejali, da je pralik slovenske učiteljice, zato smo ji hvaležni, da je pristala za naše bralce spregovoriti nekoliko o sebi in svojem delovanju.

Kdaj ste se odločili za učiteljski poklic?

Čim sem začela študirati srednjo šolo, je bil pred menoj cilj: postati hočem učiteljica.

Ko mi je mama po končani mali maturi rekla, naj bi šla na trgovsko šolo, sem odločno odgovorila:

„Rajši ne študiram več!“ Tako sem se vpisala na državno učiteljsko v Ljubljani. Bilo je nad 200 priglašanih, a le 70 sprejetih in med njimi sem bila tudi jaz. Kakšna sreča, sicer ne vem, kaj bi počela. Študirala sem z veseljem, čeprav mi vsi predmeti niso bili enako pri srcu.

Ali ste po končanem šolanju takoj dobili učiteljsko službo?

L. 33 sem napravila veliko maturo in dosegla cilj učiteljice. Najrajši bi šla takoj v šolo med otroke, a časi so bili že takrat krivični: Kdor ni bil včlanjen v društvo Sokola, mu tedanji režim ni prekrbel službe. Tako sem jaz čakala nanjo tri leta in pol, dokler se niso razmere pri vladi spremenile.

Tudi dobo čakanja sem živela z mladino. Pri „Marijinem vrtcu“ sem pripravljala igralske, pevske in rajalne nastope. Iz posebnega fonda sem dobila za tri mesece učiteljsko delo v Grahovem pri Cerknici, na katero imam zelo lepe spomine.

Katero je bilo prvo službeno mesto? Ste se lahko živeli?

Prvo državno učiteljsko službo sem začela v Dragatušu v Beli krajini. Daleč je bilo od doma in skrbelo me je belokranjsko narečje, ki je bilo podobno hrvaškemu.

Preprosto in dobro ljudstvo mi je kmalu prirastlo k srcu in zelo

dobro sem se počutila v šoli. Spominjam se prvega obiska šolskega nadzornika, ki mi je vzbujal strah, njegova pohvala pa me je dvignila in mi vlila potrebno samozavest.

Čez koliko časa in kam ste bili prestavljeni?

Na željo staršev sem bila že po enem letu in pol prestavljena v Cerknico pri Rakeku. Izredno težko sem se ločila od Belokranjcev in le s silo začela šolsko delo med drugim ljudstvom. Neprestano sem bila še v duhu v Beli Krajini. Iz Cerknice sem šla delat v Ljubljano praktični učiteljski izpit, ki ga je moral napraviti vsak učitelj po dveh službenih letih.

Kje vas je doletela druga svetovna vojna in revolucija?

V Cerknici sem dočakala drugo svetovno vojno. Med tem časom so se polagoma začeli obiski partizanskih tolpa, na katere so Nemci neke letne počitnice odgovorili s požigom precejšnjega dela Cerknice. Na vrsto je prišlo tudi moje stanovanje.

Iz te dobe se spominjam tudi partizanskega napada v Grahovem, kjer sta zgorela Balantič in Kremžar.

Preden sem odšla iz domovine na begunsko pot, sem delala v šoli na Uncu pri Rakeku, kjer je poučeval tudi šolski nadzornik Majhenal.

Kako je bilo po vašem umiku maja 1945 pred komunističnimi partizani v begunskih taboriščih?

Povsem nova doba mojega učiteljevanja se je začela na Vetrinjskem polju, na dvorišču Vetrinjskega gradu, potem pa v taboriščih Lienz v Tirolah in Spittal na Koroškem. Veliko domotožje in pomanjkanje hrane mi je manjšalo navdušenje za delo. Kljub vsemu sem se zavzela in na prošnjo šolskega upravitelja priredila abecednik za prvi razred. Knjigo je s slikami opremil takrat trinajstletni Stanko Snoj.

In po preselitvi v Argentino? Kateri so vaši najmočnejši vtisi od tedaj?

L. 1949 sem prišla v Argentino in se kmalu priključila slovenski šoli v Ramos Mejía, ki jo je osnoval župnik Kalan. Eno nedeljo sem bila služkinja pri angleški družini, drugo učiteljica v Ramos Mejiji. Vozila sem se prav iz Belgrana R.

Spominjam se, kako so starši tedaj z velikim navdušenjem pripeljali otroke v šolo. Kaj vse smo naredili, čeprav nismo še imeli slovenskih knjig! Največjo pažnjo smo polagali petju in igralskim nastopom.

Najprej ste bili potem povezani s Slomškovo šolo v Ramos Mejiji. Kaj bi nam povedali o takratnem vašem učiteljevanju?

Ramoško šolo sem vodila 17 let. Najbolj srečen dan je bil zame, ko sem pripeljala šolarje v stari Slomškov dom, kjer smo v lastnih prostorih zadihali toplo domačnost. Med tem časom sem učila tudi 7

let v Berazateguiju in nekaj mesecev v Slovenski hiši.

Iz zdravstvenih razlogov sem morala pustiti vodstvo ramoške šole, poučevala sem še nekaj časa v Hurlinghamu in privatno v dveh družinah, čez nekaj let pa zopet pomagala Slomškovi šoli pri petju in igrah. Sestavila sem tudi zvezke za prvi in drugi razred, ki jih sedaj uporabljajo otroci naših šol.

Poleg šole ste velikokrat vodili šolsko kolonijo v Počitniškem domu dr. Rudolfa Hanželiča v kordovskih hribih.

Tudi čas počitnic sem izrabljala za pouk in vzgojo slovenske mladine, ko sem jo dolga leta spremljala na na otroško kolonijo v Córdoba in skrbela za njen kulturni program.

Po 40 letih zdomstva gledate gotovo z zadovoljstvom na svoje delo, saj so vidni sadovi vašega truda in vaše ljubezni.

Ko po 40 letih zdomstva gledam močne vrste slovenske mladine, ki je ohranila materin jezik, se z zadovoljstvom oziram na delo, ki sem ga vršila z veliko ljubeznijo.

Kaj bi želeli povedati svojim nekdanjem učencem?

Zelo sem vesela vseh, ki so vključeni v slovensko skupnost. Ponosna sem, ko opazujem delo svojih nekdanjih učenk, ki se že dolga leta posvečajo pouku v slovenski šoli, čeprav nekatere Slovenije ne poznajo in so slovensko znanje in narodno zavest dobile le v domači družini in v slovenskem šolskem

tečaju. Izredno sem vesela nekdanjih učencev in učenk, ki na oddoljniških mestih pomagajo Slomškovi šoli in Slomškovega domu. S posebnim zadovoljstvom se srečujem z nekdanjimi učenci in učenkami, ki spremljajo svoje otroke v šolo in se nam pridružujejo pri slovenski maši in drugih prireditvah. S spoštovanjem mislim na nekdanja učenca Marjana Bečana in Janeza Pintarja, ki sta dosegla duhovniško čast in pridno delata za božje kraljestvo. Z velikim zanimanjem spremljam uspehe misijonarja Petra Opeka, ki je bil tudi med mojimi učenci v Slomškovega domu.

In kaj sedanjim učiteljicam na naših slovenskih šolah?

Voditeljicam vseh slovenskih šol čestitam k dolgi dobi bogatega dela in želim, da bi mogle še vztrajati. Izredno sem vesela mladih moči, ki v Argentini pridobljeno slovensko znanje posredujejo naslednjim rodovom. V njihovem delu vidim bodočnost naše slovenske skupnosti.

Kaj pa učencem?

Vesela sem, da po 40 letih zdomstva še toliko otrok polni slovenske razrede. Hvaležni naj bodo svojim staršem, ki so jih pripeljali v slovensko šolo. Tu so deležni poleg drugih koristi tudi verske vzgoje, ki jim vceplja dolžnost do Boga in do ljudi.

Kaj bi dejali glede slovenskega jezika in slovenske pesmi?

Jezik je važna značilnost vsake-

ga naroda. Brez dobrega znanja jezika ni močne narodne zavesti, zato so samo slovenske šolske ure premalo. Posvetiti se je treba učenu materinega jezika predvsem doma. Nadvse važno je, da govorimo v slovenski družbi vedno samo slovensko. Naši otroci se učijo angleščine in drugih jezikov, kako prav je, da obdržijo tudi slovenski jezik, ki je jezik njihovih pradedov.

Slovenska mladina ima v naši skupnosti veliko prilik za vsestransko udejstvovanje, med katerimi mi mi zdi najlepše petje. Pevci se dobro počutijo, ko v pesmi izražajo lepe misli in čustva, pripravijo pa tudi veliko veselje tistim, ki jih poslušamo. Dobro organiziran pevski zbor je najlepša družba naše slovenske skupnosti.

In kaj glede iger in prireditiv?

Mnogi med nami čutijo veliko sposobnost za nastopanje pri igrah. Priprave zanje zahtevajo dosti žrtev, a prav je, da tudi na odru lahko pokažemo, da ohranjamo materin jezik.

Našo skupnost gradimo tudi s prireditvami. Na njih se pogovarimo s svojimi znanci in prijatelji in si utrjujemo zavest, da izhajamo iz slovenskega naroda. Za ohranitev naše lepe skupnosti je potrebno, da pri prireditvah vsak po svojih močeh sodelujemo.

Kaj pa glede naših slovenskih listov in revij ter knjig?

Če bi uporabljali slovenski jezik

samo v govorni obliki, bi nam dostikrat zmanjkalo besednega zaklada, zato je važno, da se oklenemo tudi tiskane besede. Vzemimo v roke slovenski list in našo revijo, da bomo imeli pogled v slovensko življenje in v njih dobivali navodila, ki so nam potrebna za dosego najvažnejšega cilja. Bogatimo slovensko znanje tudi s slovensko knjigo!

Kaj vam pomenijo slovenske maše?

Kako lepo je, da se raztresene slovenske družine zberejo ob nedeljah pri slovenski maši! Za mnoge je to posebne vrste prijetno doživetje. S slovensko besedo smo kot otroci začeli častiti Boga, v slovenski besedi in pesmi ga slavimo pri svetih daritvah. Spet se počutimo kot velika slovenska družina.

In kaj organizirana slovenska skupnost, Slovenija v svetu?

V številni človeški družbi se Slovenci zavedamo, da smo nekaj drugačnega, da imamo nekaj svojega. To nas druži v slovensko skupnost. Zavedati se moramo, da smo mi skupnosti potrebni in da je tudi skupnost potrebna nam. Zato moramo skrbeti, da jo ohranjamo.

Našo narodno zavest močno podpira misel, da spadamo k veliki družini „Slovenije v svetu“, ki nima mej. Te brate z ljubeznijo in navdušenjem pozdravljamo, ko pojemo prelepo himno dr. M. Kremžarja: „Kjer rod je moj, kjer sin je tvoj, tam si, Slovenija!“

Ali bi radi še kaj drugega omenili?

Vsem, ki v Argentini v slovenski skupnosti ohranjajo naš jezik, pa Slovenije še niso videli, želim, da bi jo mogli obiskati in se naužiti lepote, ki jih nudi prelepa slovenska narava.

Ponosni smo, da imamo gdč. Anico med seboj, saj dosledno in velikodušno živi in deluje v skladu s tistimi ideali, zavoljo katerih smo zapustili domovino, in hvaležni smo ji za njene besede.

Želimo ji še veliko zdravih in zadovoljnih let.

Pogovarjal se je Jože Škerbec

Namen Apostolstva molitve za september

SPLOŠNI: ZA ŠKOFE

„Škofje so znamenje usmiljenja, zvestobe in nasprotovanja,“ je dejal papež 5. septembra 1983.

Sv. oče prosi, naj ta mesec molimo za škofe vsega sveta. Škofje so po božji določitvi namestniki apostolov. Po svoji službi so učitelji nauka, duhovniki svetega bogoslužja in upravitelji Cerkve.

Imamo več vrst škofov: krajevne, ki upravljajo škofijo, pomožne in naslovne.

Kaj kristjanj mislijo o škofih in kaj si od njih želijo? Ne bomo se zmotili, če skušamo uganiti njihove misli.

„Želimo si škofa, ki bi bil resnični namestnik Jezusa Kristusa, tudi v življenju njemu podoben.“

„Želimo si škofa, ki bi mu lahko verjeli, ker bi z življenjem potrjeval, kar bi učil.“

„Radi bi imeli škofa, ki bi ga

krasila preprostost, ki se ne bi nad nami poviševal, ki bi poznal naše težave.“

„Želeli bi si škofa, ki bi bil znamenje ljubezni Jezusa Kristusa, ki je vse ljubil — tudi grešnike.“

„Želimo si škofa, ki bi znal biti naš prijatelj, ki bi lahko nanj računali zlasti v težkih trenutkih.“

„Radi bi imeli škofa, ki bi brez strahu povedal vso resnico.“

Ko se je sv. oče 5. septembra 1983 srečal s skupino škofov iz severne Amerike, je v svojem govoru obravnaval vlogo škofa v sedanjem svetu. Njegove besede so čudovit odgovor na vprašanje, kakšen naj bi bil škof.

„Škof mora biti predvsem živo znamenje Kristusa... Ljudje hočejo Jezusa videti v nas.“

Škofova vernost, nadaljuje papež, je odvisna od njegove povezanosti z Jezusom Kristusom. Ves pretresen poudarja nujnost spre-

obrnjenja. „Jaz, Janez Pavel II., vaš tovariš v apostolatu in vaš brat, rimski škof, v zavesti svoje slabosti in svojih grehov, čutim nujnost, da vam govorim o spreobrnjenju.“ — Škofje morajo biti „znamenje ljubezni Jezusa Kristusa... ljubezni, ki sprejema grešnike, uboge, stiskane, trpeče.“ Istočasno morajo škofje pričati za resnico: „Brez strahu morajo oznanjati z jasnimi besedami resnice, ki jih ljudje sedanjega časa zaničujejo.“ Zatem sv. oče našteva dolg seznam stališč, ki jih zagovarja današnji svet, nasprotujejo pa razodetju: vprašanja zakona, življenja, dostojanstva žene, rasna razlikovanja.

Škof mora veliko govoriti o važnosti resnice, o duhu molitve in o edinosti Cerkve.

Končno, nadaljuje papež, se mora škof zavedati, da ga bodo kritizirali. Toda zaradi tega ne sme biti malodušen, ker ve, da je isto usodo doživljal Jezus Kristus in njegovi učenci.

Po teh papeževih besedah moramo začutiti dolžnost, da molimo za naše škofe. Ti ljudje, naši bratje, so s posvečenjem dobili težko službo, da bi bili nasledniki apostolov. Na njih, povezanih s papežem, počiva vodstvo Cerkve. Prvi so odgovorni za oznanjevanje evangelija, za posvečenje božjega ljudstva, za službo vodstva. Molimo zanje, da bodo učinkovito znamenje usmiljenja, zvestobe — sredi kritik in nerazumevanja.

Stanko Grošelj

MISIJONSKI: ZA CERKEV V ČADU: MIR IN POKLICE

Čad je dežela v osrednji Afriki. Obsega preko 1,200.000 km² ali velikost 5 Jugoslavij. Na severu meji z Libijo, ki se rada vmešava v notranje zadeve dežele in ne nazadnje tudi razpihuje državljansko vojno v deželi. Štiri petine vsega ozemlja je puščava in tu prebivalstvo — večinoma muslimani — živi v veliki revščini. Le petina ozemlja na skrajnem jugu dežele je primerna za kmetijstvo. V tem predelu pa žive pravi črnici animistske vere, v kolikor se še niso spreobrnil v krščanstvo. Uradni jezik je francoščina, kajti v deželi je prava zmešnjava raznih jezikov in narečij.

Ker je dežela kulturno in gospodarsko zelo zaostala, je cerkveno osebje življenjskega pomena tudi za kulturno osveščanje ljudi. Zato pa je še toliko bolj občutno pomanjkanje poklicev. Ko so bili leta 1983 čadski škofje na obisku pri papežu in mu potožili svoje probleme, se je ta obrnil na vso Cerkev s prošnjo, naj pomaga s še večjim številom misijonarjev, tako duhovnikov in redovnikov kot tudi laikov. Sedaj deluje v deželj 118 duhovnikov misijonarjev, med katerimi je največ jezuitov in kapucinov. Domačih poklicev pa je zelo malo. Pravzaprav sta v Čadu le dve mali semenišči, medtem ko morajo bogoslovci na študije v tujino (predvsem v Kamerun). Redovnic je okrog 160, toda le 11 je domačink. Več pa je domačih katehistov

in nanje se naslanja glavno pastoralno delo.

Delo za evangelizacijo nujno vodi v sodelovanje z organizacijami, ki se trudijo za kulturni in socialni razvoj. Do začetka državljanske vojne l. 1979 je Cerkev skrbela tudi za šolstvo v deželi. Vodila je 33 osnovnih in 4 srednje šole, toda z izbruhom vojne je vse to delo popolnoma zamrlo, saj so skoraj vse šole zaprte.

V to zelo črno sliko pa se le zli-va kanček upanja. Pri mladih, ki so in še zorijo v stiku z vojnimi grozotami, se poglablja verski čut

in notranja potreba po stiku z Bogom. Ker je ob tem čutiti tudi rahel porast domačih poklicev, to vliva upanje, da bo Cerkev tudi v Čadu postala bolj afriška, bolj domača in da bodo tudi zanjo nastopili svetlejši časi.

Poleg skrbi za nove poklice pa je potrebno poskrbeti tudi za prijateljstvo z muslimansko večino, da bi se tako poglabljale možnosti za mir v deželi, čeprav državljanska vojna ne izvira iz verskih, ampak političnih razlik.

Mirko Robba

POD ŽARKI KORDOBSKEGA SONCA (III.)

Viharnik

Ko sem se zadihal v hrib in dospel do male ravninice, sem postal. Vročina je žgala z jasnega poletnega neba, da so dišeče rože in trava rahlo drhtele pod njo. Tam ob razpotju, kjer se loči pot od ceste, bi vendar moral stati, če me ne vara spomin. Še lani je sameval na tistem mestu, sicer že nekoliko nag-njen, a stal je še.

„Kje si, viharnik! Kaj se ti je zgodilo?“

Malo niže na položnem pobočju še sameva njegov sosed.

„Kaj se mu je zgodilo, sprašuješ?“ zaslišim od njega.

„Da, to bi me mikalo zvedeti!“ sem mu odgovoril.

„Nič posebnega! Dotekel mu je

čas. Kakor vsaki stvari. Nič ni večno. Še kamnov, ki nasilno oklepajo naše korenine, bo nekoč konec... Tudi tebe nekoč ne bo več v ta kraj.“

Strmel sem vanj in čudno se mu je zdelo, da nisem pokazal dovolj razumevanja njegovim besedam.

„Kako je končal?“ sem ga spet pobaral.

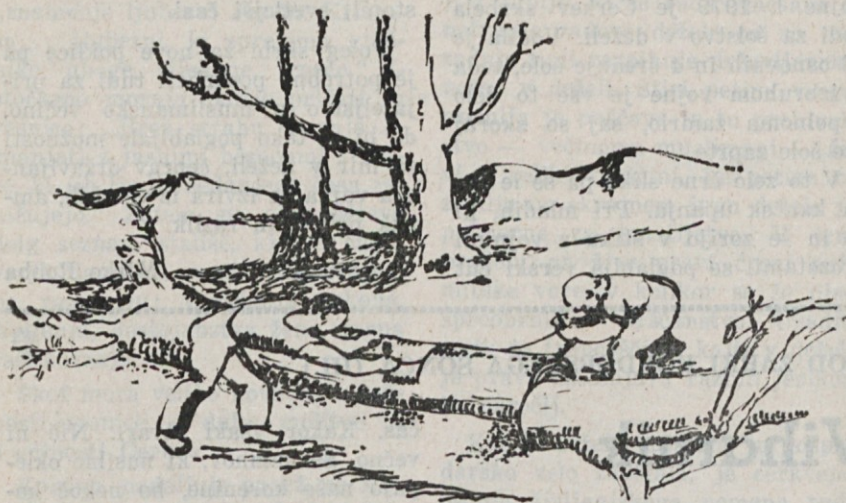
„Kakor vse, kar je staro. Nekega večera ni bil več kos viharnim čeljustim vetra in je omagal. Ni mu bilo niti dopuščeno, da bi se bil poslovil. V jutranji zarji sem opazil, da je obležal na zemlji, katero je vsa svoja leta branil z raztegnjeno senco pred žgočim soncem. Tako mu je z mehkim ležiščem vrnila vso dolgovano dobroto. Veš, med nami se vse poplača, povrne: to stori vedno zadnji, ki se

bori za ohranitev življenja. Glej: s svojimi koreninami objemam sinčka in ga hranim, da me bo nadomestil. Ni daleč dan, ko bo moj konec prešel v njegov začetek.“

„Modro govoriš, premodro! O

koncu svojega soseda pa ne črhneš besede,“ sem mu poočital.

„Da, o koncu! Lahko bi si ga sam predstavil. Nekega dne so prišli neprijazni možje s sekirami in žagami, ga razdrobili in odpeljali.

Ilustriral Ivan Bukovec

Bil je ravno mrzel zimski dan: odslužil jim je s svojo gorkoto po pečicah in grelcih. Bil je do konca koristen.“

„Kako klavrn konec!“ sem vzkliknil.

„Se ti zdi? Ali nismo vsi zato na svetu, da služimo drug druge-mu? Da si pomagamo med seboj?“ je skoraj užaljeno pojasnil.

„Kako neki to opravljate, ko ste priklenjeni večno na isti prostor?“

„Ko sem bil še pred leti zdrav in močnejši, s širokimi in gostimi vejami, so mimoidoči radi posedeli v moji senci. Vesel sem bil z njimi in jim nudil, kar sem mogel. Mno-

gi so mi bili hvaležni za tiho dobroto, drugi mi še pogleda niso privoščili. Tudi ti si vedril ob mojem deblu. Se ne spomniš?“

Začudeno sem ga pogledal.

„Odkod mu spomin, viharniku?“

„Sreča, da sem našel to streho! Taka je bila tvoja beseda hvale ob odhodu. Se kaj spomniš?“

Rahlo sem prikimal, kajti ne-kje iz preteklih dni je vstajal spomin na hudo uro v tej samoti brez hrama, kamor bi se bil mogel stisniti v zavetje. V resnici sem mu tedaj bil hvaležen za košček strehice. Čeprav majhne, toda kar dovoljšne v hudi potrebi!

„Gotovo si kdaj videl moje veje obložene s ptičjimi gnezdi. Kako so se ženili, pletli svoje „kočice“, polagali jajčka in valili svoj zarod, se veselili, učili peti hvalnice, bili veseli življenja! Mi, viharniki, smo nemi: le v šepetu listja kramljamo brez besed. Ti so nam razveseljevali večere, ko je dan odhajal k počitku, in nas budili v jutrih, ko je zarja pljusnila čez hribe. Tudi v izvotljeno deblo so se mi naselili. Prav na srce so se mi tiščali in iskali prijetnih ur. Vsa dolga leta so mi delali družbo, da me ni težila samota. Drug drugemu smo bili v pomoč. Vse do dne, ko je tudi mene zadelo: izgubil sem svoj okras, življenje v meni je umiralo. Postal sem viharnik, brez strahu pred strelami in viharji. Mrtvega nihče več ne ubija!“

„Kako viharnik?“

„Tisti, ki čaka, da ga vihar podre. Tak je naš konec. Nič ne vem dneva, ne ure, ki mi je odločeno. Le to, da nekoč moram pasti. O tem pa odločajo brez trohice usmiljenja oblakj in sonce in vetrovi... Zoper njihovo odločitev ni pritožbe.“

Umolknil je.

Suhe, od sonca ožgane vejnate štrclje je stegoval od sebe in le še komaj pričal o nekdanjem polnem življenju.

Pa vendar je do zadnjega živel za druge!

Ali ni táka tudi podoba dobrih ljudi? Izsušeni, s pozabo zaznamovani viharniki! Do konca okleščeni, ki neopazno in nenapovedano padajo... Kdo se še kdaj zmeni zanje?

Kdo priča odslej o njihovi srčni dobroti? Jože Krivec

25 let slovenske katoliške misije v Stuttgartu

22. in 23. junija je slovenska župnijska skupnost v Stuttgartu v Nemčiji proslavila svoj srebrni jubilej. Prvi jo je vodil dr. Franc Fele, za njim dr. Janez Zdešar, sedaj pa že 19 let Ciril Turk. Cerkev sv. Konrada in Slovenski dom v njeni bližini sta središčna prostora verskega in kulturnega delovanja med rojaki, ki žive in delajo v Stuttgartu in okolici. V mestu živi še vedno nad 2000 Slovencev, približno toliko pa jih je v okolici. V škofiji Rottenburg-Stuttgart živi še vedno okrog 10.000 Slovencev, ki jih dušnopastirsko oskrbujeta poleg stuttgartske še

misiji v Reutlingenu in Eslingenu.

Sobotna večerna proslava, ki se je je udeležilo tudi več gostov nemških cerkvenih in družbeno-političnih oblasti, je imela na programu pozdravne nagovore, prikaz dušnopastirskega dela od začetka do danes, pevski in glasbeno instrumentalni nastop in družabni del. V nedeljo popoldne se je zbralo v cerkvi nad 700 rojakov, med njimi 31 birmancev in 13 prvoobhajancev. Z nadškofom šuštarjem je somaševalo 8 duhovnikov ob cerkveni ljudski in zborovski pesmi. Nadškof je v mašnem nagovoru spodbujal k zvestobi veri in Cerkvi ter slovenskemu narodu, jeziku in kulturi.

v družini

Gmotne skrbi

Če je današnja civilizacija polna hitrice in trušča, je obenem tudi zelo usmerjena v stvarno, v materialno, v tekmo za čim večjo življenjsko raven. Mnogi zakonci, ki nikakor niste borci za čim večje imetje, se verjetno večkrat sprašujete, kje bi bila tista pametna mera med pretiranim iskanjem obilja in med zanemarjanjem tvarnih dobrin. Otroci vam večkrat prihajajo domov z nenavadnimi zahtevami po tem in onem, češ saj imajo sošolci in sošolke tudi vse tisto. Ne veste, do katere mere bi otroke vpeljevali v neko skromnost, do katere mere pa bi jim delili dobrine, večje in več, kot ste jih imeli sami.

Morda bi začeli premislek o tvarnih dobrinah prav ob krilatici, ki je misel mnogih staršev, češ: „Nama je manjkalo to in ono, naj imajo naši otroci več in vse, kar jim le moremo nuditi.“ Prav gotovo ne bi bilo pametno, da bi svojim otrokom dali vedno za malico samo kruh in jabolko, če ste to včasih imeli redno kot hrano med zajtrkom in kosilom ali kosilom in večerjo. Danes je več možnosti, več dobrin, pa zakaj ne bi otroci in odrasli teh dobrin po pameti bili deležni? Vsekakor pa je tudi zelo

nezrelo misliti, da bo otrok srečnejši in boljši ter bolj utrjen za življenje, ki nikakor ne prizanaša nikomur, če bo dobil prav vse, kar si želi in kar vidi, da imajo drugi. Dovolj bo primerjava s skrbjo za zdravje. Ni najbolj zdrav, kdor vse pojé in vse ure preleži in komur prizanašamo z vsakim naporom. Prav nasprotno — za trdno zdravje sta potrebna red in določena strogost, disciplina ter postopno navajanje na prenašanje naporov. Prav tako je z odnosom do tvarnih dobrin vseh vrst. Potrebujemo jih do neke mere. Prav je, če imamo glede njih večjo izbiro. Še bolj važno pa je, da jih znamo pametno, zmerno in trezno uporabljati, a tega se naučimo odrasli — otroci pa toliko bolj — tako, da nimamo vedno vsega ali da si moramo tudi sami kaj prislužiti, ne pa, da

nam je vse podarjeno, vse prinese-
no, kot pravimo, na krožniku.

Kar pa zadeva vas, starše, je
treba reči, da smo morda včasih
kot verni na tvarne dobrine gleda-
li nekako zviška, kot na neko nuj-
no zlo. Drugi vatikanski cerkveni
zbor misli drugače. Poslušajmo,
kaj pravi vam, laikom, v Odloku
o laiškem apostolatu: „Kristusovo
odrešilno delo... obsega tudi zgra-
ditev časnega reda. Zato je Cerkev
poklicana... da tudi časni red
prepoji in spopolni z duhom evan-
gelija. Ko torej laiki spolnjujejo
to poslanstvo v Cerkvi, vršijo svoj
apostolat tako v Cerkvi kakor v
svetu, tako v duhovnem kakor v
časnem redu...“ (5). In koncilsko
besedilo nadaljuje: „Vse, kar sodi
v časni red: življenjske in družin-
ske dobrine, kultura, gospodarstvo,
obrtni in poklici... vse to... ima
tudi svojo od Boga dano lastno
vrednost“ in pozneje zaključuje:
„Laiki morajo prevzeti graditev
časnega reda za svojo nalogo“ (7).

Tako morate torej zakonci na
gmotne dobrine nujno gledati kot
na osnovo za normalno življenje
več ljudi, zbranih v družini. Starši
z več otroki toliko bolj. To vpraša-
nje vas mora zanimati, čeprav, u-
pajmo, niste borci za denar. Otroci,
ki doraščajo in se šolajo ali se bo-
do šolali, bodo potrebovali določeno
gmotno podlago, za katero morajo
skrbeti starši. Ni tudi vseeno, ali
otroci živijo s svojimi starši v za-
nemarjenem ali v urejenem okolju,
čeprav morda kljub temu v skrom-
nem. Razen tega ožjega družinske-
ga vidika pa obstaja, kot smo sli-

šali v koncilskem besedilu, tudi
širši, družbeni. Kristjani so pokli-
cami, da ves tvarni svet na neki
način pokrščujejo, plemenitijo, po-
svečujejo, tako da ga sami po pa-
meti in vesti trezno in pošteno
živijo ter ga vedno znova pretresa-
jo v luči potreb družbe in evange-
lija.

Znano pa je iz življenja družin,
da so denarno skromnejše družine
navadno tudi velikodušnejše, kadar
je treba priskočiti na pomoč ti-
stim, ki so potrebni. Na področju
tvarnih dobrin bi moralo biti za
verne poročene med drugimi pra-
vili tudi tole: „Vsak mesec bova
od svojih dohodkov odstopila ne-
kaj za tiste, ki imajo manj kot mi-
dva. In to ne bova imela za ne-
kakšno miloščino, ampak za svojo
dolžnost.“

Vedno znova bo torej treba is-
kati neko zlato sredino med tisti-
mi, ki so se dali potegniti v tekmo
za čim večjim imetjem in ki nikoli
nimajo dovolj ter se na koncu v
gmotnem svetu izgubijo in pozabi-
jo na veliko važnejše ter bolj bist-
vene stvari za zakon — in med
tistimi, ki so nekako svetobežni in
korakajo daleč zadaj za splošnim,
zdravim napredkom človeške druž-
be. Verjetno je večja verjetnost
pretiravanja v levo, če tako reče-
mo, v ihto za čim več in čim boljše
imeti, kot v nasprotno, v nepravil-
no ocenjevanje gmotnih dobrin in
premajhno skrb zanj. Kajpada so
pa za vsak zakonski par in za vsa-
ko družino nekoliko drugačna me-
rila, ker je vsak par enkrat en s

Pismo sinku, ki bo prišel na svet čez osem mesecev.

Predragi Petrček ali Špelca:

Rada bi ti že zdaj povedala, da te imava očka in jaz zelo rada. Čeprav si še tako majhen — saj je tvojega telesca komaj za mojo dlan — je tvoja dušica prav taka kot moja; tvoja dušica — z zmožnostjo razumevanja, trpljenja in spoštovanja.

Želim, da bi bila moja prva beseda, ki bi jo slišal v meni: „Rada te imam“, „Rada te imava“, „Zelo te imava rada“.

To ti ponavljam na glas in večkrat, zato da potišam druge glasove, ki govorijo nasprotno. Nič jim ne verjemi; so vsi laž!

Ni res, da bi bil tvoj prihod na „veliko svetovno pozornico“ blaznost. No — dá; v nekem smislu je res blaznost; toda neka čudovita blaznost; blaznost ljubezni!

Zagotavljam ti, da te bova lepo sprejela! Imel boš svojo zibelko in pleničke in mlekca in sladkorja in zvrhan koš ljubimkanja, ob katerem boš postal debelušček — tako

.....
svojimi značilnostmi, pogoji in okoliščinami.

*Sveta družina,
ki si živela od dela svojih rok,
odpiraj nama božje vidike gmotnih
dobrin,
da jih bova razvijala in uporabljala
v korist svoje družine in družbe.*

Vital Vider

mi je povedala plemenita prijateljica, ki jih ima devet: da namreč ljubimkanje redi. Poleg tega te kar zavidam, ker boš imel očka posebne vrste, enega od tistih, ki so vedno enaki, vedno zadovoljni. In zraven pa še štiri sijajne bratce in sestrice, ob katerih ti bo nemogoče, da bi se dolgočasil. Da bi jih ti le videl, kako v pričakovanju sanjarijo o tebi! Da bi jih slišal, kako molijo zate! Želijo si, da bi že stopical; zato te prosim, podvizaj se!

Končno bi ti še rada povedala, kakšna laž je to, češ da boš revež, ker je svet gnil, ker je Argentina v krizi, ker je vse polno teroristov, ker nihče nima borega beliča! To je laž! Laž! Laž!

Zelo boš srečen v tej drugi polovici 20. stoletja in v tej Argentini, ker — povedati ti morava neko skrivnost: *Božji otrok boš!* In ta Bog, ki je Vsemogočni in ki je z vso ljubeznijo mislil na tvojo osebo, še preden je ustvaril zemljo in morje :ta Bog bo živel na tvojem domu, od trenutka, ko boš prišel iz porodnišnice, in ne bo nikdar odšel.

Pri tebi bo, ko se boš igral, ko boš jedel, ko se boš učil, kadar boš v težavah, kadar boš vesel... Ali veš, kaj se to pravi? Jokal bo, kadar boš ti jokal; in smejal se bo, kadar boš vesel. In vse mu boš lahko povedal!

Boš videl — v našem domu boš

velika osebnost. Zato pa tvojega očka in mene prav nič ne skrbi misel, da bi ti morda kak dan zmanjkalo nekaj gramov sladkorja ali pa par čeveljčkov. Ali pa misel, da bi nama kdaj utegnila zmanjkati kaka merica potrpežljivosti ali pa malo prave pameti, da bi te vzgajala z vsó pravo modrostjo.

Predobro se namreč zavedava, če midva prispevava brez zanemarjanja le en sam potreben odstotek, jih bo On dodal ostalih devetindevetdeset.

Pa še nekaj! Toda, oh, — ali boš mogel kar naenkrat sprejeti toliko tajnosti!?

To véliko Bitje, ki bo s smehljajem spremljalo tvoje korake, ima Mater, ki te še vse bolj ljubi kot jaz! In poslala ti bo angela, da te bo osebno varoval; vse to zate... Kajne, da je to kar pravcato razkošje: imeti tako varstvo! In — ali hočeš, da ti še več povem? Tvoj Bog Oče, ki je zelo bogat in dober, je tudi določil, če ga ne boš pozabil in boš storil, kar ti naroča: ne boš samo tu na zemlji živel v miru, ampak ti bo po desetih, petdesetih ali sto letih za vedno dal nebesa!

O nebesih ti pa ne morem govoriti, ker jih ne poznam; le toliko ti lahko zagotovim, da pomenijo vse kaj več, kot si pa moreš ti sam prositi za svojo srečo!

Ko bi ne bilo nebes: kako bi nama bilo tesno pri srcu ob misli, da boš kdaj potrto, da ne boš imel nikogar, ki bi te razumel, alj da ti bo srce hrepenelo po sreči!

Pa naju nič ni strah! Veva nam-

reč: če boš hotel — in storila bova vse, kar bo v najini moči, da boš hotel — se boš nekoč srečal z Bogom, ki je Nebo, in počutil se boš, da si najbolj razumevan, najbolj upoštevan in najbolj srečen človek na svetu...

Dobro: končam s tem, kar sem ti že v začetku povedala; in naj ti povem na tihem; čemu naj bi pa kričala, ko si mi tako blizu, da mi skoro ni treba govoriti, pa me slišiš. Naj ti povem, kar vsako noč šepetam tvojim bratcem in sestricam: „*Darilo si mi iz nebes! Darilo si mi iz nebes!*“

In naj ti povem še nekaj, kar v tem trenutku ne morem reči ne Mihcu ne Viktoriji ne Nikolaju ne Lučki: zelo sem srečna, ko ti morem dajati svoje lastno telo in svojo lastno kri. Lepo te prosim, nikar še ne zasp! Imam ti povedati še nekaj lepega; potem boš pa zaspančkal... Tako sem ganjena ob misli, da je Devica Marija v svojem telesu nosila Jezusa, kakor jaz zdaj nosim tebe! Hvala za milost, da se čutim bliže Njej!

Victoria Avellaneda de O'Farrel
prevedel Božidar Bajuk

Za mladino za mladino

Alojzij Šuštar, ljubljanski nadškof in metropolit

Pismo slovenski mladini

Svetovno leto mladih in leto poklicev

Cerkev na Slovenskem za začetek svetovnega leta mladih ni objavila kakega posebnega razglasa. Na svoj način pa se je še pred začetkom svetovnega leta mladih na poseben način vključila vanj. Znano vam je, da smo 8. septembra 1984 v vseh treh slovenskih škofijah začeli leto poklicev, ki še posebej poudarja duhovne poklice. Koga naj vprašanje poklicanosti in poklica zanima bolj kakor vas mlade? Kaj si bolj želijo vaši starši, kakor da bi si vi izbrali pravi poklic, da bi se nanj dobro pripravili in v njem našli srečo, smisel in vrednost življenja? Kot verni kristjani pa bi radi v vsakem poklicu odkrili poseben božji klic in

svoj življenjski odgovor nanj. Že vstop v življenje je prvi odgovor na božji klic, kajti Bog Stvarnik je tisti, ki s sodelovanjem staršev pokliče človeka v življenje. Za kristjana se poklicanost v življenje bistveno dopolni, ko je s krstom poklican v božje življenje. Pozneje to potrdi z osebno svobodno odločitvijo za Boga v veri, upanju in ljubezni ter v skupnosti božjega ljudstva v Cerkvi. Razni poklici v katerem koli stanu in na katerem koli področju pa pomenijo določen božji klic. Z odgovorom nanj naj človek da svojemu življenju vsebinsko in vrednost s svojim delom in služenjem. Komaj bi si mogel misliti pomembnejše vprašanje, o katerem bi mogli mladi in starejši govoriti med seboj v svetovnem letu mladih, kakor je poklicanost

in poklic, v Cerkvi še posebej duhovniški in redovniški poklici. Upam, da boste vi, mladi slovenski kristjani ravno na tem področju prispevali svoj posebni delež k mednarodnemu letu mladih.

Papež Janez Pavel II. mladim

Neke vrste priprava za sodelovanje v svetovnem letu mladine so bila tudi številna srečanja papeža Janeza Pavla II. z mladimi v različnih deželah po svetu in nagovori zanje. Kamor koli je papež na svojih potovanjih prišel, povsod si je še posebej želel srečati se z mladimi; v njih je zbudil navdušenje in jim vlil novega upanja. Njegovi nagovori mladim, ki so zadnja leta v vedno večjem številu prihajali v Rim, da bi se srečali z njim, kakor tudi nagovori mladim po vseh delih sveta, so izredno bogat zaklad misli, pobud, življenjskih smernic za vas mlade. Mladi pa pripovedujejo, da jim je ob osebnem srečanju s papežem še bolj živo ostala v spominu njegova življenjska moč,

njegova globoka in trdna vera, sveže in navdušujoče upanje ter topla in pristrčna ljubezen. Tisti med vami, ki ste v Rimu ali kje drugje osebno doživeli srečanje s svetim očetom, boste to potrdili iz lastne izkušnje.

Za zgled, kako neposredno papež nagovarja mlade, naj navedem samo nekaj kratkih odlomkov iz govora ameriški mladini v Bostonu v Združenih državah Amerike 1. oktobra 1979. Ko se je papež spomnil srečanj z mladimi po drugih krajih, je dejal: „Vselej pri mladih naletim na življenjsko veselje in navdušenje, na iskanje resnice in globljega življenjskega smisla, ki se razvija pred njihovimi očmi v vsej svoji mikavnosti in moči... Vaše poslanstvo v svetu in v Cerkvi je, da odkrivате pravi smisel življenja v svetu, ki mu grozi, da bodo v njem prevladali mržnja, brezbriznost in sebičnost. Spričo teh težav in razočaranj bo mnogo mladih skušalo pobegniti pred odgovornostjo; zatekli se bodo k sebičnosti, spolnemu uživanju, mamilom, nasilju, brezbriznosti in cinizmu. Danes pa vam predlagam, da se odločite za ljubezen. Če boste res sprejeli ljubezen, ki izhaja iz Kristusa, vas bo vodila k Bogu. Morda v duhovništvo ali redovno življenje, morda v kakšno posebno službo za vaše brate in sestre, zlasti za reveže, osamljene, obrobne in za tiste, ki niti na svoje temeljne zahteve niso dobili odgovora. Naredite iz svojega življenja, kar hočete, samo poskrbite, da bo odsev Kristusove ljubezni. Če boste

sprejeli nase različne obveznosti, bo to pomenilo bogastvo za vse božje ljudstvo. Pri vsem svojem delu se spominjajte, da vas v službo ljubezni do Boga in bližnjega na ta ali oni način kliče Kristus ... Prava ljubezen je zahtevna. Ljubezen nalaga osebno prizadevanje in zavzetost za spolnjevanje božje volje, pomeni red in žrtev, pomeni pa tudi veselje in človeško polnost. Dragi mladi, ne bojte se poštenega napora in poštenega dela. Ne bojte se resnice. Odprite svoja srca Kristusu, njegovi ljubezni, njegovi resnici, njegovemu veselju.“

Papež Janez Pavel II. rad poudarja, da dobro pozna današnjo mladino, njena vprašanja, težave, želje in hrepenenja, da jo razume in da hoče v odkritem pogovoru, a tudi z jasno in odločno besedo resnice in navodil za življenje pomagati mladim na njihovi poti. V nekem nagovoru mladim v marcu 1981 je omenil pet značilnosti današnje mladine. Na prvem mestu je poudaril njeno kritičnost, ker o duhovni dediščini, ki jo sprejema

od svojih prednikov, samostojno razmišlja, jo presoja in iz nje izbira. Dalje je govoril o njeni zahtevnosti do sebe in do drugih, posebno ko gre za poštenost, iskrenost, verodostojnost, pravičnost in doslednost. Marsikje na svetu, če ne domala povsod, mladi trpijo zaradi različnih ideoloških nasprotij, duhovnega nasilja, npravnega propadanja in zaradi uklenjenosti v družbene oblike, ki bi se jih radi osvobodili. Na mnogo krajih se pridruži še trpljenje zaradi revščine in pomanjkanja priložnosti za izobraževanje. Predvsem pa mladi danes veliko sprašujejo. Ne zadovoljijo se s hitrimi in površnimi odgovori. Vprašujejo zgodovino in ljudi okrog sebe, posebno tiste, ki pravijo, da hočejo biti njihovi učitelji in voditelji. Današnja mladina močno hrepeni po resnici, po lepoti, po npravnih vrednotah, po svobodi in odgovornosti, po poštenosti in veselju. Tako je papež označil današnjo mladino. Ali velja ta oznaka tudi za vas, dragi mladi prijatelji na Slovenskem?

Imeti socializem za nujno naslednjo stopnjo razvoja ni samo nespartna špekulacija nesposobnih zavistnežev, ki bi radi uničili gospodarsko sposobne, da bi bili oni bogati namesto njih, je tudi nemoralno, ker je doslej socializem prevladal samo z nasiljem, z uničevanjem ljudi, in se tudi na oblasti ohranja le z nasiljem in demagogijo, s tem, da preprečuje svobodno razpravljanje o sedanjem zavoženem gospodarstvu (v Sloveniji) in o tem, kako najti poti iz te zagate.

Vodilni komunisti še vedno proglašajo vsakogar, ki ni za socializem ali je celo le proti oblasti partije, za „ljudskega sovražnika“. To je pokvarjenost prve vrste, ker nihče, ki je pri zdravi pameti, ne more misliti, da ima edino on prav, da edino on ve, kaj je dobro za ljudstvo. Če ni pokvarjenost, je skrajna omejenost in domišljavost.

Dr. Ljubo Sirc

France Papež: Dva svetova

Pri SKA v Buenos Airesu je France Papež izdal novo pesniško zbirko. Obsega 80 strani z 69 pesmimi. Spremno besedo je napisal avtor sam. V njej pravi: „Pričujoča zbirka je nastala iz avtorjeve razpetosti na dva svetova: slovenskega domovinskega in ameriškega zdomskega. Oba svetova in obe časovni stvarnosti se v vsaki pesmi prepletajo in je povsod navzoča slovenska zemlja, ljudje, zgodovina, revolucija in trdo delo za vsakdanji kruh v novem svetu. Avtor živi iz dveh kultur in to ne konfliktivno, ampak sprejemalno, pozitivno...“

Papeževo ime je dobro znano v slovenski zdovski literaturi. Sodeluje pri literarni reviji Meddobje (SKA), katere iznajdljivi in vestni urednik je že nekaj let. Izdal je samostojni deli Osnovno govorjenje in Zapisi iz zdomstva. Napisal dramo Gozd, uveljavil pa se je s klenimi prevodi iz angleščine: T. S. Eliota Družba pri koktajlu in Umor v katedrali. Poleg tega je prispeval uvod v Antologijo slovenskega zdomskega pesništva ter predvsem kot urednik Zbranega dela Franceta Balantiča 1976, SKA. K tej izdaji smemo dodati izdajo Balantiča v Ljubljani, 1984, z originalnim naslovom Muževna steblika, ki je bila pripravljena za izid že precej let prej. O njej piše tudi v Celovski Zvon.

Zbirka Dva svetova je v primer-

javi s prejšnjimi Papeževimi deli nekaj novega, različnega. Če je v prejšnjih skušal Papež vztrajati v svoji težko razumljivi abstraktnosti, ki je tedaj pač hotela pomeniti neko modernost, je sedaj preskočil na drugi breg, kjer se pokaže dognan, dozorel, v polni izvirnosti doživete motivike. Morda ta ni prav za prav nič novega, kajti kar je kopicil od mladosti do danes v sebi, je pač v glavnem isto. Ampak pesnik gleda z različnega kota na tiste čase: ostala je revolucionarna doba, vojne grozote, žrtve v podzemnih jamah, izdaje in lažne obljube. Prijem oblikovanja je stvarnejši, trdnejši, poglobljen, duhovnost skuša pronikniti s svojo globino, česar prej mrzli, neživljenjski abstraktnosti ni uspelo. Prepričano je zaznal, da je vsa resničnost do največjih globin enostavna, odkrita, sončna. Kakor sam pove v uvodu, sta v zbirki zajeta dva svetova: stari, prejšnji, domovina, ki je ostala na oni strani v stari zemlji — in novi svet, dobra zemlja, ki mu ponuja kruh, mir, svobodo. Čez most, ki veže stari z novim svetom, je pesnik razpet: ni koraka v novem, ki mu ne bi odgovarjal še odmev v starem svetu.

So neke vezí, korenine,
ki me držé,
da se ne morem odtrgati
od polj in gozdov

tam okrog Save
in od gorá.

Šele v poznih urah nehajo bolečine,
ko zadehti pod oknom evkalipt
in vlažno rožnato me jutro
spet živo utrdi
v tem svetu.

(Vezi, 71)

Ta pesem najbolj jasno izpričuje
dva svetova: starega-novega, toda
oba z globoko tragiko povezana, kaj-
ti čutimo upiranje korenin, ki sega-
jo v stari svet z vso doživeto idili-
ko, pa drugi novi svet, ki se s po-
časno, toda neustavljivo močjo po-
lašča njegove biti. Kljub temu, da je
še on vedno z vso vero, besedo in
zavestjo v stari domovini, njegov in
naš prihajajoči rod že postavlja svo-
je trdne domove na skale novega
sveta. Naše skrbi so le v tem, da bi
še dolgo za trdno in zavestno živel v
ljubezni do naših narodnih vrednot,
ki se jim ni mogoče odpovedati, še
manj nanje pozabiti. So v nas, so
del naše biti.

Na vsak način je zasnoval to
zbirko v zadnjih treh ali štirih le-
tih. Toda nje rast in zorenje sta raz-
tegnjeni na cela desetletja. Kdo naj
izmeri čas bolečini v školkjini kam-
rici, da dozori v ognjeno sijoči bi-
ser? In kdo naj ga dozna v poeto-
vem srcu?

Stari svet gine za meglene za-
vese, vedno medlejši postaja. Le naj-
močnejša doživetja težíjo s svojimi
podobami v neminljivost. Tu in iz
tega izvira Papežev pesniški navdih,
ko čuti, da se na zunaj vedno bolj
poglablja v nov svet, toda z neo-

majno zavestjo še v stari domovini.
Na vsakem koraku po novi zemlji
mu še vedno posvetijo tople iskre
iz stare domovine. Dva svetova, ki
se srečujeta, dopolnjujeta in med
seboj prepletata.

Nič ni narejenega v zbirki, nič
izmišljenega, vse je postavljeno na
realno osnovo preživetih epizod...

Zbirka izpričuje velik korak na-
prej od zdomskega pesništva prvih
desetletij. Brez dvoma je nekaj no-
vega, edinstvenega. Tedaj sama tra-
gika med in po revolucijskih dni,
s človekom, pognanim s silo od do-
ma, z izgubo domačih ljudi in do-
movine in prestopom v negotovi
svet. — Tu je skok v sedanost, ki
se prečiščuje in umirja človeka ob
najdenju novih obzorij, toplega do-
ma, srečnih dni. Dva svetova se do-
polnjujeta, toda ob ohranitvi žive
izvornosti: odkod in zakaj.

Poje v sproščenih pesniških me-
rilih prostega verza.

S to zbirko je Papež stopil na
vrh zadnjega zrelega pogleda in iz-
raza svojega pesniškega zaznanja.

Zato se mi zdijo Fragmenti treh
spevov potisnjeni ob stran v tej ho-
mogeno zaključeni zbirki. Če bodo
kdaj postali celota, jih bomo morda
tedaj gledali v drugačni luči!

Med táko čisto poezijo nič rad
ne vidim tuje besede: optimizem
(96), intimno (46), renovirati (12)
— nič posebnega ne povedo. Pri-
jetno pa je najti sočno pesniško iz-
ražanje: klenkati na okensko šipo
(86), roško teman in skrivnosten
svet (15), gozd se razrašča v meni
(26), med tajnimi neovenelimi do-

MATI TEREZIJA

Še ena hiša

Število revežev in bolnikov je neprestano raslo. Leta 1953 so čutili potrebo po večji hiši, kjer bi lahko sprejemali in vzgajali dekleta, ki so prihajala, da bi se posvetila delu za misijone. Denarja, da bi kupile hišo, pa ni bilo. Časi so bili takrat težki po vsem svetu, posebej v Indiji.

Mati je začela devetdnevnicu v čast sveti Ceciliji — pripoveduje p. J. Henry, ki je bil tudi tokrat njen zvestj zaveznik. Prav tedaj se je neki musliman selil v Pakistan in prodajal hišo. Misijonar je šel k njemu. Lastnik ga je ljubeznivo sprejel. Na vprašanje, koliko zahteva za hišo, je patru predlagal, da sam določi ceno. On je

.....
živetji jeseni (61), vsaka beseda je most, ki me bliža domačiji (8), odkrivamo in zavzemamo trate v prvi mladosti (61).

Knjigo je opremil avtor sam, z dvema vinjetama na sprednji strani — dva svetova, in s štirimi vinjetami med pesmimi: rože, modriž, zrnje; tisočletni gozd z mahom; hrbet Krima ali Ljubeljski klanec, da se ju ne pozabi; rože, same rože...

Jože Krivec

ponudil en lakh (7500 angleških funtov), kar je bilo pod ceno. Nadškof Périer, ki je bil prav tedaj operiran na očeh, je uvidel nujnost in pristal. V treh dneh je bila hiša kupljena. Ko je prišla Mati Terezija hišo pogledat, je pripomnila: „Pater, prevelika je. Kaj bomo s tako velikim prostorom?“

„Vse bo potrebno,“ odgovori misijonar, „prišel bo čas, ko se boste spraševale, kam spraviti toliko ljudi.“ To pravzaprav ni bila samo ena, ampak so bile tri hiše, na lepem kraju v središču mesta.

Tako je muslimanova lastnina postala matična hiša misijonark ljubezni v Kalkuti (54 A, Lower Circular Road).

Skupnost sester je rasla. Njihovo skromno življenje in požrtvovalno delo po ulicah, kolibah in najbolj zaostalih predelih mesta je budilo velike simpatije. Pregraje nezaupanja so se rušile. Pojavili so se prvi pomočniki: škofje, duhovniki, sestre vseh redov in narodnosti, veliko ljudi in žena ne glede na vero, položaj in poreklo.

Drugi noviciat

Vztrajnost Matere in sester je bila nagrajena z novimi poklici. Prva dekle je prišla iz Kalkute in

okolice, pozneje pa so prihajale tudi iz drugih krajev Indije. Danes so z vsega sveta. Ko so prve sestre postale zrele v poklicu in duhovnosti, vsakdanjem delu in skupnem življenju, so bile sposobne sprejeti tudi nove sodelavke. Tako se je sam od sebe rodil prvi noviciat. Mati Terezija je bila prva magistra-voditeljica. Za pomoč v duhovni pripravi si je našla duhovnika, ki mu je takoj na začetku dala vedeti:

„Prosim vas, da se v notranje stvari hiše ne vmešavate. Kakor veste, bi nekateri duhovniki radi kaj spremenili v pravilih. Povedali so mi, da bi sestre v skupni sobi morale imeti zavese. Jaz tega nočem. Tudi ubogi, katerim služijo, jih nimajo. Večina sester je iz kmečkih hiš, kjer tega ni bilo. Ni potrebno, da bi tu živele udobneje

kot doma... Prosim vas, da se v to ne spuščate!“

V odnosu z duhovniki je bila odločna in jasna. Spoštovala je njihovo službo in sodelovanje, ni pa dopuščala, da bi se vmešavali v življenje Družbe. Vsako vprašanje, napetost ali problem, ki se pojavi, se mora najprej rešiti v skupnosti, skupaj z vsemi sestrami; če pa ni izhoda, se lahko prosi za pomoč tudi drugega.

Glede tega nam je v Oslu povedala: „Večkrat sestre podležejo dveh napakam; da ne pustijo, da jih nekdo vodi in se zapirajo same vase, ali pa se preveč odpirajo, tako zelo, da se lahko vsakdo vtika v njihovo notranje življenje: to ne mine brez škodljivih posledic. Obe poti sta zgrešeni. V življenju se je najtežje držati srednje poti.“

Belgijski jezuitski misijonar Edward Le Loly je bil prvi duhovnik, ki je vplival na življenje skupnosti Matere Terezije. On je Materi Tereziji napisal knjigo z naslovom: To delamo za Jezusa. Mati Terezija in njene Misijonarke ljubezni, London 1977. To je do danes eno najlepših in najbolj izčrpnih del o dejavnosti Matere Terezije. V tem prikazu povzemamo veliko podatkov iz tega dela.

Ko je p. Edward prevzel dolžnost duhovnega voditelja noviciata, je bilo v skupnosti 35 deklet, leto zatem jih je bilo 50, potem 60 in vedno več.

Kmalu je bilo sester sto in še več. Z večjim številom se je tudi delo razmahnilo. Tedaj je Mati za magistro, učiteljico in voditeljico

Priznanje za mater Terezijo

Ameriški predsednik Ronald Reagan je materi Tereziji v Washingtonu podelil „medaljo svobode“, najvišje odlikovanje, ki ga more v ZDA prejeti nevojaška oseba. Na slovesnosti v rožnem vrtu Bele hiše je predsednik odlikovanki izrekel priznanje, da je svoje življenje posvetila najbednejšim. Mati Terezija pa je odgovorila, da sprejema odlikovanje „v imenu milijonov revežev“ po vsem svetu in se predsedniku zahvalila za pomoč, ki jo je Amerika naklonila lačnim v Etiopiji.

.....

novink, imenovala sestro Agnes, za njeno pomočnico pa sestro Fredericko. Naraščanje poklicev je bila sreča, toda potrebne so bile izkušnje in bistrost, da bi se omogočil skladnejši in boljši razvoj novink.

Številni, tako rekoč množični poklici, bi lahko bili na začetku tudi pogubni. Nevarnost je bila, da bo prvotni duh zvođenel. Odgovornim sestram Mati polaga na srce priporočilo, ki ga ponavlja še danes:

„Naša rast je nekaj dobrega in uspešnega, če vsebuje dvoje: če s številom skladno napreduje tudi duhovno življenje in svetost.“

„Neki večer so sestre pripeljale domov štiri bolnice. Ena od njih je težko trpela. Telo je imela polno ran in črvov. Očistila sem jo in jo spravila v posteljo. Prijela me je za roko, obraz pa ji je sijal od sreče kot angelu, nasmejan od ljubezni. Samo eno besedo mi je rekla: ‚Hvala!‘ Tedaj je izdihnila.

Ta žena, čeprav na smrt bolna in skrajno uboga, mi je dala mnogo več, kot jaz njej. Dala mi je hvaležno ljubezen. V tem trenutku sem se vprašala: ‚Kaj bi jaz njej rekla, če bi bila na njenem mestu?‘

Verjetno: ‚Lačna sem, umiram...‘ ali kaj podobnega, da bi nase priregnili tuje občutke, pozornost in usmiljenje. Ona pa mi je dala veliko več.“ (Mati Terezija v Skopju, 28. marca 1978).

Da bi se približala revežem, hoče Mati Terezija živeti med njimi, hoče živeti kot oni. Zato je izbrala *sari*, obleko revnih v Indiji.

„*Sari* sestram omogoča, da se počutijo uboge med ubogimi, izenačene z bolniki, otroki in starčki... Tako nas način oblačenja zbližuje v življenju z njimi.“

Premakljivi svečnik

9

Župnik Ivan se je vrnil od sosedu pozno zvečer. V kaplanovi sobi je še gorela luč, zato je potrkal. Zdravko se je prebudil iz globoke zamišljenosti in povabil župnika, naj sede in pove, kako je v sosednji župniji.

„Odselil se je. Preselil se je k tisti ženski. Zdaj ni nobenega upanja več. Moj Bog, kako je le mogoče storiti kaj takega!“

„Kaj pa župnik pravi?“

„Ves nesrečen je in išče krivdo tudi v sebi.“

„Lepo je, če jo išče. Jo bo hotel tudi najti?“

„Vi mislite, da je on kriv za kaplanov izstop?“

„Bog ne daj. Sosed ni slab župnik. Ima pa nekatere pomanjkljivosti, ki mu niso v čast.“

„Eno ste danes že našli. Da ni pustil kaplanu ne krstiti ne poročati.“

„Da. Zlatko je to tako razumel, da si je pridržal obrede, ki so v zvezi z dohodkom, prepustil pa mu je stvari, kjer dohodkov ni. Tudi ljudje so to stvar tako razumeli.“

„Tudi o tem sem govoril s Štefanom. On mi je te stvari predložil nekoliko drugače. Zdelo se mu je, je rekel, da ima kot starejši človek več življenjskih izkušenj in družinsko življenje, njegove skrbi in težave bolj pozna kot mlad kaplan, zato se mu je zdelo samo po sebi razumljivo, da nauk za zaročence in pripravo staršev na krst njihovih otrok opravi sam. Če pa opravi pripravo, zakaj ne bi še zakramenta. Pravi, da na denar pri tem ni nikoli mislil.“

„Morda je to odkrito mišljeno, toda kdo naj te vzroke od zunaj ugotovi? Vsi razen njega gledajo stvari z druge strani.“

„To je usoda nas župnikov. Sicer pa ne samo župnikov, temveč vseh duhovnikov. Saj navadno nimamo človeka, ki bi nas pravi čas in prijateljsko opozoril na spodsljaje. Za govorice in krive sodbe zvemo šele takrat, ko o njih že vrabci čivkajo na strehi.“

Ne vem, če veste, kaj se je meni pripetilo pred kakimi petnajstimi leti. Takrat sem večkrat na mesec hodil v mesto na razne seje in popravkih. Nekega dne so začeli lju-

dje šušljati, da hodim v mesto, ker imam tam žensko. Lepo so jo opisali, da je mlada, lepa in da so naju večkrat videli skupaj na cesti, v trgovini. Čez kakšen teden so že vedeli, da ima ženska nekje v predmestju hišo, novo. In kaj mislite, kdo je hišo postavil?“

„Vi seveda.“

„Tako je. Jaz sem ji dal postaviti vilo. Toda s čigavim denarjem?“

„Mislim, da so rekli: ‚Z našim denarjem zida ženski hišo! Sramota!‘“

„Pa še hujše. Rekli so: ‚Zdaj vemo, kam gre cerkveni denar. Vsak teden sproti v mesto.‘

Govorice so naraščale, ne da bi se meni kaj sanjalo o tem. Lepo sem jim dalje govoril o poštenosti, ne da bi pri tem zardel. Opazil pa sem, da so se ljudje, ki so prišli k meni v pisarno po kakšnem opravku, preveč hlastno pobrali ven, povešali so oči pred menoj, kakor da jih je sram, meni pa niti najmanj ni prišlo na misel, da se sramujejo, ker se jaz ne sramujem.

Vse to je trajalo že nekako tri tedne, tedaj pa je neka ženska vendarle povedala moji sestri, gospodinji, kaj govorijo v župniji in da smrad pohujšanja sega že nad oblake. Sestra pa v jok. Ves dan ni premaknila niti lonca v kuhinji, samo ždela je in mečkala mokre robčke v rokah.

Proti večeru sem začel prisluškovati tišini v hiši in komaj sem stopil v kuhinjo, se je zadržani jok spremenil v glasno jadikovanje: ‚Kam naj se skrijem, sirota, od

sramote?‘ da sem najprej pomislil, morda se je pa spozabila in pričakuje otroka, in sem jo začel miriti in tolažiti: ‚Daj no, Julka, nikar ne joči, saj se da vse urediti. Najprej povej, kaj se je zgodilo?‘

Prenehala je hlipati in se ostro zazrla vame: ‚A tako! Jaz naj povem, kaj se je zgodilo? Vsak otrok ve in vsa fara samo o tem govori, zdaj pa naj jaz povem, kaj se je zgodilo!‘

‚No, saj bi samo to rad vedel, kaj vsa fara govori?‘

‚Najprej ni in ni mogla z besedo na dan, potem pa mi je v pretrganih stavkih vse povedala.‘

‚In ti to verjameš?‘

‚Če pa vsi pravijo, da je res.‘

‚Saj tudi je. Poslušaj, saj sama veš, da hodim v mesto, da hodim k neki ženski, ki me spremlja tudi v trgovino včasih, včasih me prime pod roko, ko je treba po zebri čez cesto, toda to je tvoja in moja sestra Olga, ti avša na kvadrat, naša sestra Olga, ki pa ne čaka od mene niti pare, saj sta oba z možem v dobri službi in včasih še meni primakne kakšen bankovec.‘

‚Zakaj pa nisi tega povedal?‘

‚Zakaj pa ti nimaš več zaupanja vame?‘“

„Pa so se ljudje takoj pomirili?“

„Kaj še! Rekel sem Julki, naj skuša mimogrede raznesti po župniji, da bo ‚tista‘ prihodnjo nedeljo prišla k nam na obisk. Bil sem res že davno prej domenjen s sestro, da bo prišla z možem in otroki tisto nedeljo na obisk. Ko so v fari zvedeli, da ‚tista‘ pride, so se

razdelili. Eni so bili za to, da „je“ ne smejo pustiti v cerkev, drugi pa rekli, naj v cerkev le gre, da bodo videli, kako se bo eden ali drugi obnašal. Zeleli so si škandalala.

V nedeljo sem dal spredaj postaviti pet sedežev, ker so redni vsi oddani, in na začetku maše sem rekel:

Dragi verniki, da ne boste preveč ugibali, za koga so ti sedeži in boste laže lepo molili in pri maši sodelovali, vam povem, da je prišla na obisk moja sestra z možem in otroki in mi tako vrnila mnogo mojih obiskov v mestu. V imenu Očeta...“

„In ljudje so od razočaranja pozabili reči amen,“ je prav ugotovil Zdravko, ki je ljudi že dobro poznal. Vedel je tudi, da je večina ljudi v župniji dovolj pametnih, da takim čvekarijam ne nasedajo, toda ti so tiho, opravljivci pa so glasni in tako se samo ti slišijo.

„Natanko tako. Dobro so razumeli, kaj sem hotel povedati. Zlonamerni so seveda ostali pri svojem, da to ni „tista“, da oni že vedo, kako se te stvari pokrijejo. Vendar so govorice kmalu potihnile in od takrat imam mir. Seveda tudi zaradi let, kj sem si jih nabral že lepo mero.“

„Tudi o Željku bodo utihnili, saj madžarski pregovor pravi, da vsak čudež le tri dni traja. Sicer pa niti ni tako važno, kaj o njem pravijo ljudje. To bo pač moral vzeti nase, važnejše je, kako on sam o vsem tem misli.“

„Menda ne misli, da dela prav?“

„Mogoče pa vendarle misli, da drugega izhoda zanj ni bilo.“

„Hočete reči, da se je ravnal po svoji vesti?“

„Tako nekako, da.“

„To ni mogoče! Komu pa bo pravilno oblikovana vest narekovala tak korak?“

„Vsaka iskrena vest je navsezadnje pravilna. Saj smo se dolžni po njej ravnati.“

„Toda nihče ni v svoji stvari sodnik. V takih važnih odločitvah smo se dolžni posvetovati z drugimi, šele potem lahko sklepamo, ali je naša vest pravilno oblikovana.“

„Morda pa se je Željko posve-toval,“ je rekel kaplan.

„Tega ne verjamem. Potem bi se odločil drugače.“

„Jaz pa ne morem verjeti, da je storil ta korak proti svoji vesti. To bi bilo nekaj strašnega. Kako pa naj živi s tako zavestjo krivde? Ne, ne, to ni mogoče.“

„Težko je verjeti, vendar se dogaja.“

„Mogoče, mislim pa, da so to 'e velike izjeme.“

„Niti ne tako redke. Poznam vrsto deklet, ki so bile luč, zgled, sol naše župnije. Vedno za vse pripravljene, navzoče pri vsaki po-božnosti, vnete sodelavke pri vsaki župnijski stvari. Potem so se pa zagledale v nevernega fanta ali celo v ločenega moškega in v kratkem času je bilo vse njihovo krščanstvo samo še vpis v krstni knjigi. Samo civilno so se poročile in od takrat cerkve od znotraj niso videle. Kje je tu vest, mi povejte?“

„Edino, kar lahko rečem, je to, da je človek velika skrivnost, brezmejna uganka, ki ji ne moremo do dna. Ste, gospod župnik, naredili križ čez take?“

„Nisem. Skušam upati proti upanju, toda moje upanje je ubogo, majhno, ne neham se jih spominjati pri sveti daritvi, pa se mi vedno sproti vpleta misel, da želim in prosim nemogoče. Zato pa tudi nič ne dosežem.“

„Tudi taka naša molitev je navezadnje junaško dejanje, čeprav je zaradi naše slabosti pomešana z nezaupanjem, saj nas Bog pozna take, kakršni smo, v vsej naši slabosti.“

„Ah, gospod kaplan, jaz sem velik revež. Vso pot domov me je trlo vprašanje, kakšen slab predstojnik, če lahko danes uporabim to besedo, sem jaz. Če se moj sosed, ki je desetkrat boljši od mene, zdaj grize, česa je kriv, da mu je kaplan šel svojo pot, kaj naj potem rečem jaz.“

Nocoj je menda primeren čas za to, da se pogovoriva in vas prosim, da mi odkrito in prijateljsko poveste, kaj na meni ni prav, kaj bi bi bilo treba pri nas, v našem župnišču spremeniti?“

„Kaj bi bilo treba spremeniti? Vsekakor bi se najprej moral spremeniti jaz.“

„Zdaj ne gre za to, zdaj gre zame, za medsebojne odnose. Gre za to, s čim niste zadovoljni, kaj bi se lahko brez težave spremenilo?“

„Pa se menda ne bojite, da bi tudi jaz bil že z eno nogo zunaj?“

„Tega ne mislim. Vendar bi vam

rad olajšal osamljenost. Rad bi, da bi se počutili doma, nekako na svojem, na varnem, kakor v kakšnem zavetju.“

„Glede tega bodite brez skrbi. Tu sem bil vedno doma in se nisem čutil osamljenega. Sicer sva se pa vedno o vsem pogovorila in ste iz pogovora vedno razbrali, česa si želim, kako bi se lotil te ali one stvari in nikoli niste nasprotovali mojim načrtom. Pri delu ste me spodbujali in podpirali. Dalj ste mi za delo vedno tudi dovolj ali celo preveč priznanja in s tem tudi vedno novega poleta. Naredil sem pa tudi nekaj napak, ki jih bo težko popraviti.“

„Zdaj pa pretiravate.“

„Ne pretiram. Najbolj me žge mladinska skupina. Nekaj let je vse šlo kakor je treba, letos pa se je skupina začela krhati in se počasi razhajati. Vem, kje je vzrok, samo nekoliko prepozno sem si ga hotel priznati. Dijakinja Jasna je prevečkrat prihajala k meni. Drugim je na spreten in prefinjen način izpulila iz rok razne funkcije in opravila, ne da bi se tega prav zavedala. Jaz pa sem bil tudi slep, ker mi je godilo, da se nekdo tako zelo zavzema zame, bolj kot drugi. Posledica pa je bila, da me je mladina začela zapuščati. Morda bi razsulo lahko ustavil, pa sem bil trmast v zavesti, napačni seveda, da se mi godi krivica, ko mislijo o meni, da vidim samo Jasno.“

„Tudi moja krivda je. Večkrat sem jo nalašč čakal, da bi jo srečal, ko gre k vam ali od vas. Rad bi ji povedal, naj vas ne moti to-

likokrat pri vašem delu, ko pa sem jo srečal in videl njen otroško čisti obraz in jasne oči, nisem imel poguma, saj se mi je zdelo, da bi storil nekaj nepopravljivega, kakor da bi oskrnil nekaj čistega in nedotakljivega. In sem molčal. Ali je bilo prav ali ne, naj razsodi dobri Bog.“

„Saj ni tako tragično. Prosil bom škofa za premestitev, prišel bo novi in zopet bo vse šlo veselo naprej.“

„Tega nam vendar ne boste naredili, gospod kaplan. Da bi se zaradi take ničnosti prosili proč. Tu vas imamo radi, na vas smo navajeni, vi pa na nas.“

„Morda pa dobim samostojno mesto.“

„To vam seveda vsi privoščimo. Toda glejte, tako mladi, kakor ste, na kakšno večjo župnijo ne morete računati, saj bi bili mlajši od marsikaterega kaplana. Za majhno

župnijo ste pa preveč delavni, da bi mogli porabiti vse svoje zmožnosti in moči.“

„Prav na tako majhno župnijo računam. V svojih duhovniških letih sem spoznal, da nisem za to, da bi vodil druge, recimo kaplane, saj še sam sebe slabo vodim. Zato mi bo veliko ljubša župnija, kjer bi bil sam. Vzel bi k sebi svojo sestro, katehistinjo, in mislim, da bi nama bilo lepo.“

„Vse to je prav, toda upam, da vam škof ne bo ustregel in boste še nadalje ostali pri nas.“

„Saj so vse to bolj sanje, toda prestavljen bi rad bil.“

„Moj Bog, kako je življenje vaših težko in zapleteno. Imate še veliko časa za premislek. Zdaj pa morava spati. Morda bo jutro lepše od večera.“

„Rusi pravijo pametnejše.“

„Pa upajmo, da bo pametnejše. Lahko noč!“

OD KATEREGA LETA STAROSTI JE MAŠA OBVEZNA? —

Kdaj naj začne otrok redno hoditi k nedeljski maši, če se v argentinski šoli začne šele pri 8 ali 9 letih pripravljati za prvo sv. obhajiloš? Je še 7. leto veljavno kot včasih?

Novi cerkveni zakonik (vstopil v veljavo 27. nov. 1983) se izrazi na splošno: „Na nedelje in ostale zapovedane praznike so verniki dolžni prisostvovati sveti maši.“ Na drugem mestu pa

pravi, da moraju izpolnjevati cerkvene zakone verniki, ki imajo zadostno rabo uma in so izpolnili 7 let. Zdi se torej, da so otroci po sedmem letu dolžni iti vsako nedeljo in zapovedan praznik k sveti maši. Glede dolžnosti prejemati obhajilo pa cerkveno pravno določa: Vsi verniki so dolžni, potem ko so prejeli prvo sveto obhajilo, pristopiti k obhajilu vsaj enkrat na leto in sicer v velikonočnem času, razen če se iz upravičenega razloga prejme v kakšnem drugem času v letu.

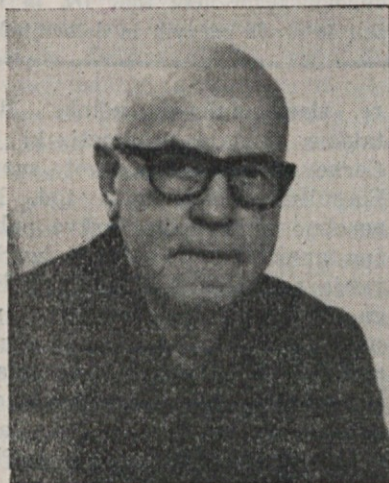
ZLATA MAŠA DR. FILIPA ŽAKLJA

V nedeljo 21. julija ob 4 popoldne je imel v cerkvi Marije Pomagaj dr. Žakelj zlato mašo za slovensko skupnost. Rojaki so se zbrali v velikem številu k zlatomašnemu slavju. Sprevod ministrantov, skupine otrok v narodnih nošah in 26 slovenskih slovenskih duhovnikov somaševalcev se je ustavil pred vhomom v cerkev, nad katerim je bil pozdravni napis, delo Staneta Snoja. Irenca Žužek je zlatomašnika pozdravila s priložnostno recitacijo in mu izročila slovenski šopek, spominski novomašni križ, delo Toneta Kralja, pa mu je izročila Alenka Krištof. Ob vstopu v cerkev je zadonela iz svežih grl mladinskega zbora iz Slomškovega doma pod vodstvom Tineta Selana Riharjeva „Zlatomašnik, bod' pozdravljen!“ Ceremoniar je bil bogo-

slovec Franc Šenk, napovedovalec Janez Jereb, berili sta brala Tinca Krištof in Ivan Makovec, darove pa so prinesli zastopniki nekdanjih gojencev Rožmanovega zavoda. Msgr. Orehar je v pridigi kratko očrtal jubilatovo življenjsko in duhovniško pot in delovanje in smisel in pomen katoliškega duhovništva. Na koncu mašne daritve je zlatomašnik izrekel besede zahvale in intoniral zahvalno pesem. Udeležencem slavja je poleg spominske podobice ravno za priložnost izšlo brošuro dr. Franca Blatnika SDB „Tudi slovenski mučenci morajo biti vpisani v seznam svetnikov,“ ki jo je pripravil za tisk, izdal in založil jubilat. Po končanem pozdravljanju na dvorišču Slovenske hiše je bila v obednici za zlatomašnika in duhovniške sobrate večerja.

Za argentinsko farno skupnost je imel dr. Žakelj zlato mašo že dva tedna prej, v nedeljo 7. julija, v cerkvi fatimske Marije v Lomas del Mirador, kjer jubilat sedaj živi in pomaga. Pridigal mu je župnik Gregor Zitzman. Slavnostno kosilo je bilo v Našem domu v San Justu. Župnik Zitzman je v ponedeljek večer povabil duhovnike in bogoslovce sanjuške škofije h koncelebrirani maši, pri kateri je pridigal sanjuški škof Bufano, in k večerji v dvorani farne šole. Maše in večerje se je udeležil tudi upokojeni sanjuški škof Carreras.

Fatimsko cerkev sta okrasila Stane Snoj in Tinca Krištof s sodelavci, pri maši v ponedeljek pa je pel slo-

venski Komorni zbor pod vodstvom Anke Savelli-Gaser.

Dr. Filip Žakelj je bil rojen v Horjulu 2. maja 1907, napravil klasično gimnazijo v Ljubljani, vstopil 1930 v bogoslovje in bil 7. julija 1935 v ljubljanski stolnici posvečen ter 8. julija v cerkvi presv. Trojice pel novo mašo. Štiri leta je bil kaplan v Sostrem, nato vzgojni prefekt v škofovih zavodih v Št. Vidu, in 1941 postal stolni vikar, kjer je zaslovel kot spovednik, pridigar in voditelj duhovnih obnov. Maja 1945 se je umaknil pred partizani v tujino. Študije je nadaljeval najprej v slovenskem begunskem semenišču v Pragliji v Italiji in nato v Rimu ter 1947 doktoriral na teološki fakulteti slovenskega begunskega semenišča.

S preselitvijo v Argentino je 1948 dr. Žakelj začel predavati na slovenski teološki fakulteti v San Luisu sveto pismo, nauk o Cerkvi, liturgiko in teologijo duhovnosti. Čez dve

leti je postal še spiritual in bil oboje vsa leta semenišča. Z ustanovitvijo Rožmanovega zavoda je prevzel še duhovno oskrbo za srednješolce. Med bogoslovci in dijaki je ves čas vodil Marijini kongregaciji. Ob vsej zaposlenosti je deloval tudi še na drugih področjih. Ob nedeljah je vsa leta hodil na argentinske fare maševat in spovedovat. Med Slovenci je večkrat vodil duhovne vaje in imel tudi predavanja. 1958 je postal predsednik Južnoameriške Baragove zveze in to ostal do danes. Ves čas ureja in izdaja Baragov vestnik. Priredil in izdal je več knjig o Baragi in o revoluciji na Slovenskem, v dveh knjigah je zbral verske članke škofa Rožmana. Molitvenik Zdrava Marija, milosti polna je najpomembnejši marijanski molitvenik v slovenščini. Veliko člankov je objavil tudi v naši reviji in v ameriški Ave Mariji.

Zlatomašniku vošči k 50-letnem duhovniškemu delu tudi DŽ in mu želi še novih zdravih in delovnih let.

KAKO JE Z BLAGOSLOVLJENO OLJKO?

V argentinski cerkvi je župnik pridigal tudi o tem, da naj le vzamejo oljčno vejico domov, a da prav nič ne velja, da je le spomin. Ali ni zakramental, kot blagoslovljena voda?

Oljka je zakramental, torej ima svojo vrednost in ni samo spomin. Zakramentali pa so reči ali dejanja, katerih se poslužuje Cerkev, da po njih dosega nekate-

re, zlasti duhovne učinke. Med takšne spadajo predmeti, ki jih Cerkev blagoslavlja, kot sveče, škapulirji, voda, kruh ipd. Na posebno priprošnjo Cerkve pobožna uporaba teh reči ali izvrševanje ted dejanj izprosi od Boga zlasti duhovne milosti, npr. pobožno misel, kesanje nad grehi, razsvetljenje duha. Včasih imajo ti zakramentali navezane celó kakšne odpustke, a ne vsi. Tako prav zakramental oljčne vejice nima posebnega odpustka.

Novice IZ SLOVNIŠČINE

Seja slovenskih škofov

V Kopru je bila 18. junija redna seja Slovenske pokrajinske škofovske konference. Škofje so se med seboj najprej seznanili z aktualnimi vprašanji v posameznih škofijah, nato pa so razpravljali o pripravi na evharistično leto, ki se je začelo s praznovanjem 50-letnice evharističnega kongresa 1. septembra 1985.

Škofje so sprejeli sklep o ustanovitvi slovenskega cerkvenega odlikovanja ob 1100-letnici smrti sv. Metoda. Odlikovanje bo imelo dve stopnji: odličje sv. Cirila in Metoda, ki ga bo podeljevala Slovenska pokrajinska škofovska konferenca, in škofijsko odlikovanje, ki ga bo lahko podelil vsak škof v svoji škofiji osebam in ustanovam za posebno zvesto služenje Cerkvi med Slovenci. Škofje so tudi potrdili pravilnik Slovenskega ekumenskega sveta. Razpravljali so tudi o vprašanih etične odgovornosti za varstvo okolja. SPŠK bo najprej pripravila krajše opozorilo za javnost, kako velika je naša skupna moralna odgovornost za ohranitev in varstvo življenjskega okolja.

Proslava 1100-letnice Metodove smrti v Stični

V nedeljo 7. julija je bila v Stični vseslovenska proslava 1100-letnice smrti sv. Metoda. Na jubilejni proslavi se je zbralo okrog 5000 ljudi, med njimi 6 slovenskih škofov, tržaški škof Bellomi, škof iz Luksemburga Jean Hengen, več cistercijanskih opatov, več zastopnikov iz Elbracha v Nemčiji, 85 katoliških časnikaarjev iz različnih evropskih dežel in 130 slovenskih duhovnikov somaševalcev. Mašno daritev v cerkvi je vodil nadškof Šuštar. Med mašo je pel zbor Consortium musicum pod vodstvom dr. Mirka Cudermana Gallusovo „Missa canonico“. Slavje je bilo obenem posvečeno 850-letnici stiškega samostana.

„Živimo iz vere in kulture“ je poudarjal velik napis v oltarnem prostoru. Pozdravne besede je spregovoril stiški opat dr. Anton Nadrž. Molitveno srečanje pred mašo je vodila mladina. Nadškof Šuštar je spodbujal: „S ponosom in hvaležnostjo se spominjamo sv. Metoda, naj nas njegov svetli lik spodbuja k zvestobi lastnemu narodu, spoštovanju materinega jezika in

kulture ter k doslednemu izpolnjevanju Kristusove zapovedi ljubezni do Boga in do bližnjega.“

Po cerkvenem opraviu je opat Nadrah podelil plakete desetim zaslužnim dobrotnikom stiškega samostana, nadškof Šuštar pa je v imenu Slovenske pokrajinske škofovske konference prvič podelil odličje sv. Cirila in Metoda za Cerkev na Slovenskem zaslužnemu duhovniku dr. Janezu Oražmu, ki je bil 24 let rektor ljubljanskega bogoslovnega semenišča ter je veliko pripomogel, da je prišlo do prizidka k fakulteti z veliko avlo, in opatu Nadrahu, 56. opatu stiške opatije, kot izraz posebnega priznanja in zahvale za versko, kulturno in gospodarsko poslanstvo, ki ga je dolga stoletja cistercijanski samostan opravljal.

Metodova proslava v Džakovu

Dvodnevno slavje v Džakovu 4. in 5. julija je bil osrednji dogodek v praznovanju 1100-letnice Metodove smrti v Cerkvi v Jugoslaviji. Proslave se je udeležil tudi papežev osebni legat kardinal Agostino Casaroli. široko zasnovana in uspešno izvedena jubilejna dneva sta zbrala v Džakovu zastopnike mnogih Cerkva z vzhoda in zahoda, dediče grško-latinske kulture in dediče Benediktove kulture.

Izredne seje Jugoslovanske škofovske konference so se udeležili domala vsi njeni člani, pridružili pa so se ji tudi gostje, škofje in kardinali od drugod, v 2. delu tudi papežev legat Casaroli. Znanstvenega

simpozija o sv. bratih Cirilu in Metodu so se poleg teologov udeležili tudi predstavniki najvišjih znanstvenih ustanov iz Zagreba in Beograda. Najzgovornejši izraz slavja je bila skoraj 4-urna akademija v stolnici v četrtkovem večeru in slovesna maša v petek dopoldne; mašni obred je oblikovalo okrog 320 duhovnikov, nad 30 škofov in 6 kardinalov ter blizu 15 tisoč vernikov. Cerkev na Slovenskem so zastopali škofje šuštar, Kramberger, Smej in Pirih.

Zakaj je bila vsejugoslovanska proslava Metodovega leta ravno v Džakovu? Džakovski škof upravlja tudi sremsko škofijo, ta pa je na ozemlju, kjer je bila nekoč sirmijska škofija sv. Andronika; papež Hadrijan II. je 870 imenoval sv. Metoda za sirmijskega nadškofa in metropolita za Panonijo. Drug razlog pa je, ker se je v preteklem stoletju džakovski škof Strossmayer najbolj prizadeval za poživitev Ciril-Metodove duhovne dediščine med južnimi Slovani, predvsem med Hrvati in Slovenci.

Umrli duhovniki:

Franc Srebrnič

25. maja je v šempetru pri Gorici umrl Franc Srebrnič, župnik v Renčah. Rojen je bil 1916 v Medani, bil 1943 posvečen v Gorici, bil kaplan in župnijski upravitelj v Braniku, od 1968 do smrti pa župnik v Renčah. Bil je blagega in mirnega značaja, skromen, vesten in požrtvovalen duhovnik. Po vseh župnijah (iz Branika je soupravljal tudi Brje

in Šmarje, iz Renč pa Bukovico) je obnavljal od vojne pokodovane cerkve in župniča. V jaslicah je vsako leto upodobil kako izvirno misel.

Kristjan Stolbičar

15. junija zvečer je umrl od srčne kapi upokojeni župnik Kristjan Stolbičar. Rojen je bil 1908 na Hrušici pri Jesenicah, doštudiral pravo na ljubljanski univerzi in s 26 leti vstopil v semenišče v Ljubljani, kjer je bil posvečen 1938. Kaplanoval je v Mirni peči in v Zagorju, 1946 prevzel župnijo Suhor, 1952 dobil župnijo Zasip pri Bledu z ekspozituro Blejska Dobrava, nato bil še župnik v šentjurju-Podtaboru, v Podlipi in v Pečah. Po hudi operaciji je 1981 stopil v pokoj. Zase je bil silno skromen in nezahteven, za druge dober in velikodušen. Dvakrat na teden se je postil ob kruhu in vodi.

Msgr. Franc Stegel

22. junija je zadet od srčne kapi nenadoma umrl msgr. Franc Stegel, upokojeni župnik iz Lesc, ki je zadnja 3 leta živel v Radovljici. Rojen je bil 1918 v župniji Košana na Primorskem, posvečen je bil 1942 v Trstu za duhovnika tržaško-koprške škofije. Najprej je 16 let deloval v hrvaški Istri, nato je bil župnik v Sečovljah in potem z Izoli. Bil je izvrsten katehet. Zgradil je župnišče. Ob gradnji je doživel hudo prometno nesrečo, 2 meseca je bil v nezavesti, 1969 je vstopil v ljubljansko nadškofijo in dobil župnijo Lesce. 1982 se je upokojil.

Kongres evropskih časnikarjev v Ljubljani

Od 4. do 8. julija je 85 časnikarjev iz več kot 15 evropskih dežel, članov Mednarodne zveze katoliškega tiska (UCIP), je imelo v hotelu Union posvetovanje o odgovornosti katoliških časnikarjev za Cerkev in Evropo. Med njim je bilo tudi 19 časnikarjev iz Slovenije in Jugoslavije. Papeško komisijo za sredstva družbenega obveščanja je zastopal msgr. André Joss iz Rima. Nadškof šuštar je imel sklepno predavanje. Govoril je o evangellju kot oznanilu. Omenjal je različne oblike oznanjevanja, na koncu pa se vprašal, kakšni naj bodo katoliški časnikarji, da bodo današnjemu evropskemu človeku lahko posredovali evangelij kot veselo oznanilo. Gostje so se tudi udeležili proslave ob 1100-letnici Metodove smrti in 850-letnice samostana v Stični. Ob sklepu kongresa so dali izjavo za tisk:

Ko se zavedamo pomena svetih bratov Cirila in Metoda za miroljubno evangelizacijo slovanskih narodov in njunega prispevka z govorenjem in pisano besedo, smo hoteli s tem srečanjem na kraju, kjer se srečujejo različne evropske kulture, napredovati na poti iskanja svoje lastne istovetnosti.

Ko se soočamo z Evropo, ki prepogosto razglašča propad krščanskih vrednot in resnic, z mladino, ki kot svoje obzorje pozna le brezposelnost in uniformirano kulturo, smo kot katoliški časnikarji odgovorni, da izpolnimo pričakovanja te mladine. Tega ne bi smeli storiti narodnost-

no omejeni, temveč ne glede na kakršnekoli meje in ovire. Tako prispevamo h graditvi evropske misli (ideje), ki ne potiska več v pozabo številnih narodov in kultur naše celine.

Ob krizi vere sprejemamo katoliški časnikarji izziv, ki pomeni pospeševanje krščanskih vrednot na naši celini. Menimo, da se to dogaja, kadar smo orodje aktivnega dialoga v naši Cerkvi, in želimo, da bi vprašanja, ki se postavljajo v Cerkvi, našla rešitev v trajnem dialogu.

Ker je po našem mišljenju izgradnja Evrope bistvena, verska in duhovna naloga, zadeve ne bomo pre-

prosto prepustili vladajočim politikom.

Svoboda mišljenja igra odločilno vlogo pri pospeševanju javnega mnenja. Brez svobode mišljenja ni resnične izgradnje Evrope. Zato je za nas izmenjava informacij o delovnih razmerah in o življenju v različnih evropskih deželah zelo bogat učbenik. To še posebej drži za prispevke iz Vzhodne Evrope. Želimo, da bi te dežele na evropskem odru vedno bolj zavzemale mesto, ki jim pripada.

Tako in s tem, da se odpovedujemo skušnjavi, resignacije in pasivnosti, prispevamo k Evropi različnih kultur in ljudi.

Papež o ateizmu

Kristjan mora ateizmu in neveri — ki v sedanjem svetu tudi vodita „programiran boj proti religiji in še posebno proti krščanstvu“, odgovoriti z zavestno vero, s katero je prepojeno vse njegove življenje, je poudaril papež v govoru vernikom, zbranim pri splošni avdienci 12. junija na Trgu sv. Petra v Rimu. To vero mora prevevati velika zavest odgovornosti in globoke ljubezni do vseh ljudi. V državah, v katerih se ateisti s silo borijo proti religiji, je treba jasno oznanjati osnovno načelo verske svobode, je poudaril papež. Cerkev sicer odločno odklanja ateizem, vendar ni ravnodušna do ateistov. Vsi ljudje, verni in neverni, morajo prispevati svoj delež k oblikovanju sveta, v katerem skupaj živijo; tega ni mogoče

doseči brez odkritega in treznega dialoga. Cerkev si ravno tako prizadeva, da bi odkrila skrite vzroke, ki vodijo do odklanjanja Boga, trudi se za stalno lastno prenovu in kar bi lahko upravičeno motilo neverujoče. Očitek, da vera ovira osvoboditev človeka, ki ga danes največkrat uporabljajo v gospodarskem in družbenopolitičnem pomenu besede, je papež zavrnil, češ da ni utemeljen. Upanje na onstransko plačilo kristjana ne odvezuje od obveznosti oblikovati svet v duhu evangelija, marveč daje temu zavzevanju nove moči, je poudaril.

med nami v Argentini

Proslava šolskih otrok

V nedeljo 23. junija je bila v Slovenski hiši vsakoletna t. i. Alojzije-va proslava ljudskošolskih otrok. Najprej je bila v cerkvi Marije Pomagaj maša. Msgr. A. Orehar je v pridigi ob zgledu sv. Alojzija poudaril važnost pobožnosti do sv. Rešnjega telesa. Ljudsko petje je vodila ga. Zdenka Jan. Po maši so učenci v narodnih nošah prinesli pred spomenik žrtvam slovenski šopek in sveče, msgr. Orehar je vodil molitve za pobite, šolski referent ZS France Vitrih je očrtal žalostne dogodke pred 40 leti, vsi navzoči pa so nazadnje zapeli pesem Oče, mati, bratje in sestre.

Prireditev v dvorani je imela naslov „Naša zgodba“. Zasnoval jo je in spremni tekst napisal ter ga bral Marjan Loboda, Jože Tomaževič je projektiral diapozitive, učenci vseh šol pa so sodelovali s petjem in recitiranjem. Prireditev je izžvenela v poziv: „Naši mrtvi straharji in domobranci so naložili vašim staršem in tudi vam lepo in veliko nalogo: Ostati živi udje slo-

venskega naroda... Dokler Slovenija pod Triglavom ne bo spet svobodna, mora iz nas rasti Slovenija v svetu, svobodna, zvesta in poštena.“

Metodova proslava v Mendози

V nedeljo 9. junija je slovenska skupnost v Mendози počastila 1100-letnico smrti sv. Metoda. Proslava se je začela ob 6 popoldne z mašo, med katero je dušni pastir Jože Horn spregovoril o sporočilu sv. bratov tudi za nas. Kulturni del proslave je zajel spominski govor prof. Majde Nemanič, 3 prizore Turnškove drame „Zvezdi našega neba“ v bralnem prikazu v režiji Rudija Hirscheggerja in nastop pevskega zbora pod vodstvom prof. Božidarja Bajuka.

Občni zbor društva Slovenska pristava

V nedeljo 9. junija je bil redni občni zbor društva Slovenska pristava v Castelarju. V okraju biva 153 slovenskih družin s 638 člani. Po poročilih odbornikov je bil izvoljen novi odbor, ki ga sestav-

ljajo: predsednik dr. Julij Savelli in odborniki Miha Gaser, Kristina Jerovšek, France Pernišek, Ludvik Kopač, Leopold Golob, Janez Jelenc, arh. Ivan Kogovšek, Gregor Batagelj, dr. Nataša Krečič, Anica Zarnik, Metka Magister, Kazimir Keber, Frenk Klemenčič, inž. Andrej Grohar, France Jerovšek, Miha Zarnik, France Rant in župnik France Bergant, v nadzornem odboru pa sta Ivan Klemenčič in Nande Češarek.

Slovenci v Bariločah

25. maja je bila v Stanu predstava Willenpartove veseloigre Gringo. V režiji Cirila Markeža so nastopili Janez Rode, Jože Možina, Marjana Reven, Milenka Razinger in Irena Malovrh-Godec.

15. junija je bil 34. letni občni zbor Slovenskega društva. Predsednik Dinko Bertoncej je povedal, da so dobili občinsko odobrenje novega Planinskega stana, na „praznik snega“ so sodelovali s folklorno skupino iz San Justa, imeli proslavo narodnega praznika 29. oktober in priredili 29. slovenske smučarske tekme v Argentini, napravili nekaj vzponov na hribe in imeli v stanu nekaj družabnih prireditev: za novo leto, pustovanje, tombolo, miklavževanje, lutkovo predstavo, pink-ponk in šahiranje.

Odbor za novo poslovno leto sestavljajo: predsednik Dinko Bertoncej, podpredsednik Janez Rode, tajnica Milena Razinger, namestnik Ignacij Glinšek, blagajnik Marjan Grohar, namestnik Boris Kambič, kulturni referent Ciril Markež, šport-

ni referent Marko Jerman, upravnik stana Nejko Razinger, Jože Možina in Matjaž Jerman.

Obvestilo

Slovenskega narodnega odbora

Z dopisom z dne 10. julija 1985 je načelstvo Slovenske ljudske stranke sporočilo Slovenskemu narodnemu odboru, da je na mesto, ki se je izpraznilo s smrtjo Petra Markeža iz Toronta in ki ji pripada po ustavnem dogovoru, izvolilo dr. Marka Kremžarja iz Buenos Airesa. Slovenski narodni odbor je vzel to imenovanje na znanje. S tem imenovanjem šteje sedaj SNO zopet trinajst članov in je polnoštevilno zaseden.

Jalnov „Dom“ v Carapachayu

6. in 7. julija je skupina mladih igralcev iz Carapachaya v režiji Tineta Kovačiča postavila na oder Slovenskega doma Jalnovo dramo Dom. Igrali so Frido Klemen, Marijeta Slabe, Maks Skarlovník, Helena Skarlovník, Kristina Sušnik, Danijel Vodnik, Franci Stanič, Mojca Komar, Jurij Komar, Janez Žnidar in Janez Škulj, sceno pa je izdelal Pavel Sušnik. Igro so ponovili tudi v nekaterih drugih Domovih.

Tombolska prireditev naše revije

V nedeljo 14. julija je bila 5. tombolska prireditev revije Duhovno življenje. Odbor za tombolo, ki je že prvo prireditev dobro zasnoval in skrbno izpeljal, da je zaslovela

med rojaki, jo vsako leto še zboljšuje. Da to lahko dosega, je poleg iznajdljivosti in požrtvovalnosti odbornikov važna tudi mreža sodelavcev.

Ob treh popoldne je bila v cerkvi Marije Pomagaj maša za žive in rajne sodelavce in dobrotnike našega verskega tiska. Msgr. Orehar je v pridigi poudaril važnost resnega verskega tiska za versko-nravno oblikovanje in tudi za narodnostno ohranjanje in utrjevanje naših ljudi.

Ob štirih popoldne se je v veliki dvorani začela tombolska prireditvev. Dvorana in veža ter balkon so bili zasedeni od več kot 600 udeležencev tombole. Po pozdravnih besedah msgr. Oreharja je začel izklicevati številke Miha Gaser. Dobit-

kov je bilo nad 500: kvatern 247, činkvinov 174 in nad 60 tombol. — Prvi dobitek, barvni televizor, je zadel Franc Mravlje iz Córdobe, drugo tombolo, sušilnik za perilo, je zadel Emil Cof in jo velikodušno podaril v sklad za revijo. Med prireditvijo so dekleta in fantje prijazno postregli z jedačo in pijačo.

Dušno pastirstvo, izdajatelj DŽ, se prisrčno zahvali pripravljalnemu odboru, njegovim sodelavcem, darovalcem dobitkov, gospem za pecivo, dekletom in fantom za streženje, in vsem sodelujočim pa tudi vsem udeležencem, ki so ob prijetno potekajoči podporno-družabni prireditvi moralno in gmotno podprli naš tisk in znova dokazali, da cenijo važnost slovenskega verskega tiska in da so ga pripravljeni tudi podpirati.

KAKO VZKLADITI BOŽJO LJUBEZEN S KLAVNIMI DARITVAMI?

Bog je večna ljubezen. Ljudem je dal med drugimi tudi zapoved: Ne ubijaj! Sam pa je že v stari zavezi zahteval klavne daritve. In celó od svojega Sina je zahteval največjo, najgroznejšo daritev — smrt na križu. Vsemu temu sledi vrsta mučencev. Vem, da sta trpljenje in smrt kazen za greh, vendar ne morem doumeti, kako to vključiti v božjo ljubezen.

Kar zadeva božjo ljubezen in trpljenje ter smrt, ki naj bi jo Bog zahteval že v stari zavezi in potem od svojega Sina, je stvar nekoliko drugačna, kot jo vprašanje predpostavlja. Če je Bog

v stari zavezi zahteval klavne daritve, je šlo za živali, ne za ljudi. Od svojega Sina ni zahteval smrti, temveč se je Sin sam ponudil, da je sprejel smrt nase, da bi tako pokazal ljudem vso svojo ljubezen do njih in obenem tudi velikost greha in ljubezen do Očeta. Tudi ni zahteval od mučencev smrti, mučenci so jo sami prostovoljno pretrpeli in z veseljem; šteli so si za največjo srečo, da so smeli Bogu dokazati prav na ta način, kako ga ljubijo. Kot jih je on ljubil do zadnje mere ljubezni, ko je dal življenje zanje, tako so tudi oni hoteli dati najvišje, kar so imeli, življenje v pričevanje svoje ljubezni do njega.

KJE JE KAJ

LETO 52

SEPTEMBER 1985

UVODNIK	Slovenski katoliški shodi — mejniki v naši zgodovini (Alozij Starc)	449
METODOVO LETO	Slomšek in sveta brata (Franc Kramberger, škof)	452
	Hvala, sveti Metod (Albert Miklavec)	453
	Okrožnica o sv. Cirilu in Metodu (Družina)	454
	Blagovestnikom (Simon Gregorčič)	456
	Jaz mislim ostati Slovenec (Alojz Rebula)	459
40-LETNICA NAŠEGA UMIKA IN POMORA DOMOBANCEV	Zadnji dnevi na Vetrinjskem polju (Franc Pernišek)	460
	Padel je cvet naroda (Jure Vombergar) ...	468
	Mrtvih ne boste nikdar premagali! (Jože Krivec)	470
	Čut spoštovanja in svobode (Marko Kremžar)	472
NAŠA VPRAŠANJA	Smisel in pomen Zveze slovenskih mater in žena (Pavlina Dobovšek in Metka Mizerit)	473
	Pogovor z Anico šemrov (Jože Škerbec) ...	477
	Namen Apostolstva molitve za september (Grošelj-Robba)	481
	Kaj pravite? (Lojze Kukovica) ... 502, 504,	511
LEPOSLOVJE	Viharnik (Jože Krivec)	483
	Nova knjiga: France Papež, Dva svetova (Jože Krivec)	493
	Jezik (France Papež)	2. str. platnic
	Premakjivi svečnik (Lojze Kozar)	498
V DRUŽINI	Gmotne skrbi (Vital Vider)	486
	Pismo sinku, ki bo prišel na svet čez 8 mesecev (O'Farrell-Bajuk)	488
ZA MLADINO	Pismo slovenski mladini (nadškof Alojzij šuštar)	490
MATI TEREZIJA KRONIKA	še ena hiša, Drugi noviciat (Lush Gjergji)	495
	Zlata maša dr. Filipa Žaklja	503
	Iz Slovenije	505
	Med nami v Argentini	509

AÑO 52

SETIEMBRE 1985

M a l o z a š a l o . . . U V O Ž E N O O D D O M A

„Končno sem le dobil telefon.“

„Res?“

„Kaj nikdar ne berete telefonskega imenika?“

— — —

„No, vidite,“ je rekel zdravnik, „danes pa že bolje kašljate.“

„Ni zlomek! Saj sem se vadil vso noč...“

— — —

„Tako, tako! Prišli ste prosit za roko moje hčerke. To pot bi si bili lahko prihranili.“

„Nič hudega, saj sem imel itak v bližini opravke.“

— — —

Avtomobilist vzame v avto čakajočega neznanca ob cesti. Potem požene: 140 km..., 180 km... Neznavec se začne tresti.

Avtomobilistova žena se obrne k neznanecu in reče: „Nič se ne bojte! Moj mož pozna to pot, da bi jo lahko v spanju vozil. Kajne, Karel?... Kaaarel!!?“

— — —

„Kdo je iznašel kolo za cirkularsko?“

„Ne vem.“

„Neki Švicar. Kdo je pa iznašel jodlanje?“

„Tudi ne vem.“

„Isti Švicar, ko je vtaknil prste v kolo.“

— — —

„Kakšna je razlika med vojakom in med snegom?“

„Ne uganem.“

„Vojak mora zjutraj vstati, sneg pa lahko naprej leži.“

Kdaj so bile volitve po komunističnem vzorcu? — V raju, ko si je Adam izbral ženo Evo.

— — —

No, Mihec, zdaj greš prvič v šolo. Pridno se uči, da boš naredil osemletko. Potem boš šel v gimnazijo, potem na univerzo, potem boš šel pa na švedsko krožnike pomivat.

— — —

Če ne bi bilo partijske članarine, marsikateri sploh ne bi vedeli, da so komunisti.

— — —

Pri nas je svoboda misli. Če mislite drugače, niste svobodni.

— — —

Naša družba ceni sposobne. Vendar — pri nas je sposoben človek sposoben, da tudi v drugo dokaže, da je nesposoben.

— — —

Mi smo odprta družba. Nimamo kaj skrivati. Tako je. Bojim se samo, da zadnje čase tudi pokazati nimamo kaj.

— — —

Kdor pravi, da je žejen — laže. Voda nam kar naprej teče v grlo.

— — —

Kako dolgočasno je živeti v deželi, kjer čisto vse ure — tiste, ki prehitevajo, pa one, ki zaostajajo, in one, ki stojijo — kažejo enako uro!

— — —

Sanjalo se mi je, da sem že v komunizmu. A sem se še pravočasno prebudil v socializmu.

DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKI VERSKI MESEČNIK

Izdaja ga konzorcij (msgr. Anton Orehar); urejuje uredniški odbor. — Odgovorni urednik: msgr. Anton Orehar — Ramón L. Falcón 4158, 1407 Buenos Aires, Argentina. — Registro de la Propiedad Intelectual No. 223.231. — Tiska Vilko s. r. l., Estados Unidos 425, 1101 Buenos Aires, Argentina.

POVERJENIKI

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires. — ZDA: Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA. — KANADA: Ivan Marn, 131 A Treeview Dr. Toronto M8W 4C4, Canada. — TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste Italia. — ITALIJA: Zora Piščanec, Riva Piazzuta 18, 34170 Gorizia, Italia. — AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA

Naročnina v Argentini za leto 1985 (do 31. septembra) A 13,40; drugod 27 USA dolarjev. DENARNA NAKAZILA NA NASLOV: Antonio Orehar, Ramón L. Falcón 4158, 1407 Buenos Aires, Argentina.

La Vida Espiritual

Revista mensual religiosa eslovena. Editor y director: mons. Antonio Orehar — Ramón L. Falcón 4158, 1407 Buenos Aires, Argentina. — Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 223.231. — Talleres Gráficos "Vilko" S. R. L., Estados Unidos 425, 1101 Buenos Aires, Argentina.

